

ЗВІТ
експертної групи

Заклад вищої освіти	Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Освітня програма	62981 Історія та археологія
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	032 Історія та археологія

Цей звіт складений за наслідками експертного оцінювання згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	62981
Назва ОП	Історія та археологія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	032 Історія та археологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Карліна Оксана Миколаївна, Нонік Людмила Юріївна, Газін Володимир Володимирович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	13.04.2026 р. – 15.04.2026 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/nmc.kmn/accred/2026/VSO_62981_Istoria_ta_arheologia.pdf
Програма візиту експертної групи	https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/nmc.kmn/accred/2026/Prohrama_vizytu_EH_62981.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Висновок щодо відповідності критеріям. Позитивні практики за освітньою програмою:

ОНП «Історія та археологія» Київського столичного університету імені Бориса Грінченка забезпечує сучасну підготовку дослідників за спеціальністю 032 «Історія та археологія». Програма спрямована на формування фахівців із глибоким науковим і аналітичним мисленням, розвиненим дослідницьким та організаційним потенціалом, широким гуманітарним кругозором і системним науковим світоглядом. Вона узгоджується з місією закладу вищої освіти та враховує потреби регіону і ринку праці. ОНП розроблена з урахуванням вимог Національної рамки кваліфікацій і професійного стандарту для групи професій «Викладачі закладів вищої освіти», що забезпечує досягнення визначених програмних результатів навчання. Програма має прикладний характер і передбачає ефективне поєднання теоретичної підготовки з практичною діяльністю завдяки продуманій системі освітніх компонентів та різноманітним видам практик. Водночас враховано інтереси та запити стейкхолдерів. Позитивними практиками ОНП є функціонування цілісного електронного освітнього середовища («Цифровий кампус»), яке включає електронні навчальні курси, персональні кабінети здобувачів і викладачів, електронний журнал успішності та каталог вибіркового дисциплін. Це сприяє підвищенню ефективності навчання та досягненню заявлених результатів відповідно до сучасних освітніх стандартів. «Цифровий кампус» виступає ключовою платформою організації освітнього процесу, забезпечує системний доступ до навчально-методичних матеріалів і ефективну комунікацію між усіма учасниками освітнього процесу. Відзначається системне впровадження принципів академічної доброчесності, зокрема через діяльність інституційних механізмів (Школа академічної доброчесності) та чітко регламентовані процедури контролю й апеляції результатів оцінювання. Кадрове забезпечення програми відповідає її цілям: викладачі мають належну академічну та професійну кваліфікацію, активно здійснюють наукову діяльність, зокрема публікуються у виданнях, індексованих у міжнародних наукометричних базах Scopus і Web of Science. Дбір науково-педагогічних працівників здійснюється на конкурсних засадах відповідно до чинного законодавства та внутрішніх положень університету з урахуванням їхнього наукового доробку, педагогічного досвіду та публікаційної активності. Позитивною є практика залучення роботодавців до реалізації освітнього процесу (практична підготовка, гостьові лекції, участь у підсумковій атестації), а також гнучке визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті. Заслугує на увагу високий рівень інклюзивності освітнього середовища та впровадження принципів безбар'єрності. Сильним аспектом є ефективна система внутрішнього забезпечення якості освіти, що передбачає регулярний моніторинг і оновлення ОНП із урахуванням зворотного зв'язку стейкхолдерів і результатів зовнішнього оцінювання. Позитивною практикою також є розвиток наукової комунікації (конференції, Фестиваль науки), що сприяє інтеграції освітньої та дослідницької складових підготовки здобувачів.

Недоліки

В ОНП не передбачено дисципліни, спрямованої на формування у здобувачів ВО навиків використання академічної української мови у їхній професійній діяльності та дослідженнях. На думку ЕГ, даний аспект є важливим з огляду на нові вимоги до академічного українського письма, зміни в українському правописі, відхід від кліше, сформованих під впливом тотальної русифікації в московсько-радянській імперській період. Відповідно і в переліку ПРН, окреслених в ОНП, не значиться уміння використовувати академічну українську мову у професійній діяльності. Дана вимога міститься в описі 8 кваліфікаційного рівня НРК. В освітньому процесі за ОНП, попри наявність необхідної нормативної бази, не застосовувалася практика Perezарухannya результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. У робочих програмах окремих ОК у розділі основної літератури наявні застарілі джерела (10–20-річної давності), а також не дотримано вимог «Методичних рекомендацій з розроблення робочих програм навчальних дисциплін» щодо кількості основних джерел (до 5) і чіткого розмежування основної та додаткової літератури. ЕГ встановила, що, попри наявність розроблених на рівні університету інструментів анкетування, відсутня практика їх системного використання для залучення роботодавців до оцінювання якості ОНП. Попри наявність можливостей для участі у програмах міжнародної академічної мобільності та міжнародних наукових проєктах, рівень їх використання здобувачами є недостатнім і переважно обмежується участю у спільних ініціативах із науковими керівниками. Окремі теми дисертацій не повною мірою узгоджуються з науковими інтересами та публікаційною активністю наукових керівників.

Рекомендації

До початку навчального року робочій групі ОНП відредагувати ПРН 6, включивши вимогу щодо формування навичок використання академічної української мови у професійній діяльності. Також внести зміни в ОНП та навчальний план з метою забезпечення повноцінної підготовки здобувачів для використання у професійній діяльності та дослідженнях академічної української мови. До початку наступного навчального року НПП, що забезпечують викладання ОК на ОНП, переглянути робочі програми щодо переліку рекомендованої літератури, дотримуючись при цьому Методичних рекомендацій з розроблення робочих програм навчальних дисциплін ЗВО. З початку навчального року деканату факультету, кафедрам та НПП ознайомити здобувачів ВО з процедурою Perezарухannya результатів навчання, отриманих у неформальній освіті та під час міжнародної академічної мобільності та заохочувати їх активність в реалізації своїх прав, пов'язаних з даним аспектом. До початку наступного навчального року привести літературне забезпечення РП ОК у відповідність до п. 2.11 та 2.12 «Методичних рекомендацій з розроблення робочих програм навчальних дисциплін»: оновити основну літературу із заміною

застарілих джерел на сучасні (до 5 базових видань), а у розділі «Додаткові ресурси» забезпечити актуальні електронні посилання на навчально-методичні матеріали дисципліни. До наступного моніторингу ОНП забезпечити на рівні факультету й кафедр системне використання університетських інструментів анкетування для регулярного залучення роботодавців до оцінювання якості ОНП. Робочій групі розробити анкету для роботодавців та забезпечити систематичне їх анкетування щодо якості ОНП. Результати анкетування узагальнювати, обговорювати на засіданнях кафедри та використовувати під час щорічного моніторингу й перегляду ОНП з обов'язковою фіксацією прийнятих рішень у протоколах. Активізувати залучення аспірантів до програм міжнародної академічної мобільності та індивідуальних міжнародних наукових проєктів. Забезпечити узгодження тематики дисертацій усіх здобувачів із науковим доробком їхніх наукових керівників.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проєктування освітньої програми:

1. Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання затверджуються закладом вищої освіти і мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 032 «Історія та археологія» третього рівня вищої освіти наразі відсутній, тому ЕГ перевірила відповідність ПРН вимогам кваліфікаційного рівня Національної рамки кваліфікації. ОНП передбачає формування у випускників комплексу умінь та навичок, які відповідають 8-му рівню НРК. Так, ПРН 1-2, 8-11, 13-15 корелюються з вимогою формування концептуальних та методологічних знань в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності; ПРН 1-15 відображають вимогу формування спеціалізованих умінь/навичок і методів, необхідних для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики; різноманітні аспекти започаткування, планування, реалізації та коригування послідовного процесу ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності відображені в ПРН 2-3, 7-14; здатність здійснювати критичний аналіз, оцінку і синтез нових та комплексних ідей – в ПРН 1, 3, 7-9, 12; уміння здійснювати вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому в ОНП забезпечують ПРН 1-2, 4, 6; навички використання іноземної мови (однак, чомусь лише англійської) у професійній діяльності та дослідженнях забезпечують ПРН 6; уміння, що стосуються відповідальності та автономії: демонстрація значної авторитетності, інноваційності, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, постійна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності, а також здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення відображені в ПРН 2, 4, 7, 8, 11. Водночас, у ПРН не зафіксовано завдання щодо формування навичок використання академічної української мови (акцент зроблено лише на іноземній мові (ПРН 6)). При цьому вимога НРК в пункті «комунікація» прописує «використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях». Належний рівень забезпечення досягнення ПРН ОНП було засвідчено здобувачами освіти і стейкхолдерами програми під час відповідних онлайн-зустрічей та рецензіями.

2. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності). Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів

Через відсутність професійного стандарту професійна кваліфікація за ОНП не присвоюється. Однак, як зазначено у ВСО в ОНП було враховано вимоги Професійного стандарту на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти» (наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України № 610 від 23.03.2021р.). Задля досягнення ПРН до загального циклу підготовки ОНП включено дисципліни, що забезпечують достатню підготовку для працевлаштування у закладах освіти та підприємства орієнтовані, зокрема, на викладацьку діяльність. Такі ОК як «Педагогіка і психологія вищої школи» (у ОНП 2025 р. «Педагогіка і психологія викладання у вищій школі») та «Науково-викладацька практика» забезпечують необхідні наукові і організаційні знання наукових та організаційних засад системи освіти України, формування у здобувачів освіти професійно-педагогічної компетентності викладача закладу вищої освіти, умінь і навичок використання сучасних освітніх технологій в освітньому процесі ЗВО, необхідних для ефективної майбутньої професійної діяльності. На зустрічі зі стейкхолдерами й аспірантами було засвідчено належний рівень досягнення вказаних компетентностей.

3. Освітня програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти

ЕГ пересвідчилася, що ОП має чітко сформульовану мету, яка безпосередньо відповідає місії та стратегії розвитку університету. Місія університету – «служити людині, громаді, суспільству» (<https://surl.li/pcfdek>). Ця заява відображає прагнення університету виховувати фахівців, орієнтованих на суспільне благо, розвиток людини та соціальну відповідальність. Стратегія розвитку на 2023–2027 роки (<https://surl.li/trnqkd>) передбачає підготовку конкурентоспроможних професіоналів, розвиток наукових досліджень, підтримку академічної доброчесності та зміцнення зв'язків із громадою столиці. Мета ОП - забезпечити сучасну освітньо-наукову підготовку дослідників з галузі знань 03 Гуманітарні науки за спеціальністю 032 Історія та археологія із глибинним науковим, аналітичним, дослідницьким, організаторським потенціалом задля успішної професійної самореалізації та здійснення наукових проєктів, що відповідає місії Київського університету імені Бориса Грінченка – «Служити людині, громаді, суспільству». На онлайн зустрічі з керівництвом Університету було підкреслено важливість ОП у царині стратегії розвитку Університету, міста і регіону в цілому. Програма активно взаємодіє з київськими закладами освіти, архівами, музеями; підтримує стратегічні пріоритети університету через імплементацію сучасних підходів до навчання, інтеграцію цифрових навичок, академічну мобільність і практикоорієнтоване навчання; сприяє формуванню цінностей, таких як українська ідентичність, громадянська відповідальність, що прямо задекларовані в стратегії. Таким чином, програма не лише формально відповідає місії й стратегії Університету Грінченка, а й є одним з інструментів їх практичної реалізації.

4. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін

Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін: здобувачів, випускників, роботодавців. Факти з ВСО та інформація з'ясована під час онлайн зустрічей зі стейкхолдерами (здобувачі, роботодавці, випускники) підтверджують участь здобувачів освіти і зовнішніх стейкхолдерів у перегляді та вдосконаленні ОП. Думка здобувачів освіти щодо ОП з'ясовується шляхом проведення анкетування, форми яких розміщено на сайті Університету (<https://surl.li/pcfdek>), шляхом бесід зі здобувачами, під час яких з'ясовувались та уточнювались пропозиції щодо цілей, змісту ОП, програмних результатів навчання, внесення змін до окремих ОК. Інтереси здобувачів враховуються під час укладання індивідуальних планів аспірантів, виборі методик викладання, формуванні ПРН. Під час онлайн зустрічі зі стейкхолдерами було засвідчено участь в обговоренні ОП під час неформальних зустрічей, наукових конференцій, рецензування тощо. Проте відсутня практика систематичного анкетування стейкхолдерів (зокрема роботодавців) щодо оцінки змісту ОП. Відповідно під час зустрічі з роботодавцями цей факт було підтверджено. До складу робочої групи з розробки ОП у 2022 році входив Богдан Безпалько, аспірант ОП «Історія та археологія», а в робочу групу з вдосконалення ОП (2025 р.) включено Богдана Безпалька в якості випускника програми та здобувача ОП Михайла Мішина. Взаємодія з роботодавцями регламентована Положенням про Ради роботодавців (<https://surl.li/zwsbc>). Їх участь у розробці та перегляді програми забезпечується через Раду роботодавців факультету (<https://fshn.kubg.edu.ua/informatsiya/rada-robotodavtsiv.html>). До рецензування ОП залучено науковців із провідних установ. Це Ю. Каганов, доктор історичних наук, професор, проректор з науково-педагогічної роботи Запорізького національного університету; В. Брехуненко, д. і.н., проф., завідувач відділу актової археографії Інституту української археографії та джерелознавства ім. М.С.Грушевського НАНУ. Відповідно проєкт ОП 2025 р. отримав рецензії І.Патриляка, д.і.н., проф., декана Історичного факультету КНУ ім. Т.Шевченка та О.Потильчака, д.і.н., проф., завідувача кафедри джерелознавства та спеціальних історичних дисциплін в Інституті історичної освіти НПУ ім. М.П.Драгоманова. У цих документах ОП отримала високі оцінки щодо структури, вибіркового компонентів і можливостей досягти кінцевої мети – успішний захист дисертації.

5. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Формування мети ОП відбувалося на основі вивчення тенденцій розвитку спеціальності «Історія та археологія», ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних українських та іноземних ОП. Тенденції розвитку спеціальності, що відбиті у НРК були враховані при формуванні та перегляді ОП та втілені у ПРН, які реалізуються в обов'язкових ОК. Також було враховано вимоги Професійного стандарту на групу професій «Викладачі ЗВО» (наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України № 610 від 23.03.2021р.). Задля досягнення ПРН до загального циклу підготовки ОП включено дисципліни, що забезпечують достатню підготовку для виконання трудових функцій передбачених стандартом. Як значиться у ВСО моніторинг тенденцій на ринку праці полягає у вивченні: історичних процесів в їх цілісному контексті, основних тенденцій історичного розвитку регіонів світу, ключових факторів піднесення та занепаду держав, багатомірної моделі еволюції суспільства, теорій історичного розвитку, методологічної баз історичного пізнання. Регіональний контекст ОП забезпечується муніципальним підпорядкуванням Університету, який щорічно згідно з Розпорядженням КМДА «Про затвердження регіонального замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів за кошти бюджету міста Києва» здійснює підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних

кадрів, підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів (<https://surl.li/fumjax>). Потреби сучасного ринку праці у підготовці кваліфікованих кадрів, які володіють передбаченими НРК знаннями, уміннями зумовили запровадження таких ОК, як «Філософія і методологія наукової діяльності», «Стратегії наукових досліджень», «Наукова комунікація іноземною мовою» (у ОНП 2025 – «Наукова комунікація»), «Педагогіка і психологія вищої школи», «Методологія опрацювання археологічних та історичних джерел». У формуванні та реалізації ОНП враховано напрацювання українських та іноземних ЗВО у контексті використання досвіду організації освітнього процесу, посилення студенто-практикоорієнтованого підходів. Під час підготовки укладачі ОНП ознайомилися з досвідом ОП за кордоном: як було зазначено під час онлайн зустрічей, враховувався досвід подібної освітньої програми Університету Адама Міцкевича в Познані (Республіка Польща).

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ОНП забезпечує сучасну освітньо-наукову підготовку дослідників зі 032 Історія та археологія із глибинним науковим, аналітичним, дослідницьким, організаторським потенціалом, широким гуманітарним кругозором, системним науковим світоглядом. Вона відповідає місії ЗВО та запиту регіону. Досвід цієї ОНП враховує вимоги Національної рамки кваліфікації, Професійного стандарту на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти» та надає можливість досягти передбачених результатів навчання; має прикладний характер та дозволяє поєднувати теорію та практику завдяки запропонованим ОК; забезпечує потреби та особливості стейкхолдерів регіону.

Недоліки

В ОНП 2022 р. відсутній ОК, спрямований на формування навичок використання академічної української мови у професійній діяльності. Також серед ПРН не значиться вимога стосовно формування у здобувачів навичок використання академічної української мови у професійній діяльності та дослідженнях. У ЗВО відсутня практика анкетування роботодавців стосовно оцінки ними ОНП.

Рекомендації

До початку навчального року робочій групі відредагувати ПРН 6, включивши вимогу щодо формування навичок використання академічної української мови у професійній діяльності. Включити в ОНП та навчальний план дисципліну, спрямовану на підготовку здобувачів до використання академічної української мови у професійній діяльності та дослідженнях. Забезпечити систематичне анкетування зовнішніх стейкхолдерів (роботодавців) щодо якості ОНП, що дозволить ефективніше враховувати їхні пропозиції.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо обсягу освітніх програм для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Загальний обсяг ОНП становить 60 кредитів ЄКТС, що відповідає статті 5 Закону України «Про вищу освіту» (<https://surl.li/urgxah>) і постанові Кабінету Міністрів «Про затвердження порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук» (<https://surl.li/wsnsyn>). Обсяг кредитів обов'язкового компоненту – 40 кредитів (67%), з них 28 кредитів становлять дисципліни спрямовані на формування загальних та спеціальних (фахових) компетентностей та 12 кредитів – практики (науково-викладацька та дослідницька). Вибіркову частину складають освітні компоненти загальним обсягом 20 кредитів ЄКТС (33%). Обсяг кредитів, спрямованих на оволодіння загальнонауковими компетентностями – дисципліна «Філософія і методологія наукової діяльності» (4 кредити ЄКТС). Обсяг кредитів ОК, що мають на меті набуття універсальних навичок дослідника – дисципліни «Стратегії наукових досліджень», «Методологія опрацювання археологічних та історичних джерел» (12 кредитів ЄКТС), відповідає рекомендованому обсягу (не менше 6 кредитів). Обсяг кредитів, націлений на здобуття мовних компетентностей – дисципліна «Наукова комунікація іноземною мовою» – 8 кредитів ЄКТС. На формування професійно-педагогічної компетентності викладача вищої школи спрямована дисципліна «Педагогіка і психологія вищої школи» – 4 кредити ЄКТС.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів

Зміст ОНП «Історія та археологія» має чітку структуру, що базується на принципах логічної послідовності освітніх компонентів. Згідно зі структурно-логічною схемою ОНП упродовж першого року навчання здобувачі освіти вивчають чотири обов'язкових і дві вибіркових дисципліни: «Філософія і методологія наукової діяльності», «Стратегії наукових досліджень», «Наукова комунікація іноземною мовою», «Методологія опрацювання археологічних та історичних джерел». Упродовж другого року навчання аспіранти вивчають шість дисциплін – 4 обов'язкові «Стратегії наукових досліджень», «Наукова комунікація іноземною мовою», «Методологія опрацювання археологічних та історичних джерел», «Педагогіка і психологія вищої школи») і 2 вибіркові. Освітню складову ОНП за третій рік навчання складають науково-викладацька та дослідницька практики, а також одна вибіркова дисципліна із загальноуніверситетського каталогу. Протягом четвертого року навчання здобувачі освіти займаються виключно завершенням наукового дослідження (написання дисертації). Дисципліна «Педагогіка і психологія вищої школи» виконує функцію пререквізиту до науково-викладацької практики, що гарантує підготовленість здобувача до роботи в реальному освітньому середовищі. Усі ОК у сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання, забезпечують готовність здобувача самостійно здійснювати наукове дослідження, аналізувати та визначати закономірності суспільних процесів.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностей, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Предметна область ОНП – історія і археологія, відповідає назві ОНП «Історія та археологія». Зміст ОНП відповідає предметній області визначеної Національною рамкою кваліфікації. ОНП забезпечує оволодіння загальнонауковими компетентностями, універсальними навичками дослідника, мовними компетентностями, професійно-педагогічними компетентностями викладача вищої школи. Завдяки науково-викладацькій та дослідницькій практикам (12 кредитів ЄКТС), а також п'яти вибірковим дисциплінам (20 кредитів ЄКТС), забезпечує розширення знань зі спеціальності «Історія та археологія», формує умови для працевлаштування випускників у ЗВО. Водночас, як зазначала ЕГ в аналізі ОНП за критерієм 1, доцільним є включення в освітній процес навчальної дисципліни, що сарямована на формування навиків володіння академічною українською мовою.

4. Структура і зміст освітньої програми передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

ОНП передбачає можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії завдяки розгалуженій системі вибіркових компонентів обсягом 20 кредитів ЄКТС, що становить 33% від загального обсягу програми (60 кредитів ЄКТС). Здобувачі мають дві опції реалізації права на вибір: 1. Вибір ОК з тематичних блоків «Історія України» («Методика роботи з нарративними джерелами XI-XVIII ст.», «Методика роботи з нарративними джерелами XIX-XX ст.», «Історіографія історії України X-XVIII ст.», «Історіографія історії України XIX-XX ст.» та «Науковий семінар з історії України») і відповідно «Всесвітня історія» («Практикум з методології історичних досліджень», «Джерелознавство всесвітньої історії нового і новітнього часу», «Історіографія всесвітньої історії», «Науково-документаційні центри української еміграції в Європі та Північній Америці» та «Науковий семінар з всесвітньої історії») 2. Вибір з каталогу курсів: здобувач обирає конкретні дисципліни на визначену кількість кредитів щорічно, із можливістю гнучкого комбінування тем. Вибір дисциплін здійснюється через електронну систему навчання університету (кабінет здобувача), у якій зазначено опис дисциплін, кредити. Вибір остаточно фіксується через інтерфейс системи зі статусом "вибір підтверджено". Під час онлайн зустрічей з аспірантами було з'ясовано, що вони обізнані щодо можливості обирати ОК. Ознайомлення ЕГ з індивідуальними планами аспірантів, наданими гарантом, дозволило встановити, що здобувачі вищої освіти обирали різні ОК. Під час онлайн-зустрічі зі здобувачами освіти було зазначено, що перелік обраних ними дисциплін дозволяє їм поглиблювати власні знання у сферах, пов'язаних із темою дисертаційного дослідження. У межах вільного вибору частини навчального плану, здобувачу можуть зараховуватись кредити і результати навчання, які здобуті у формальній, неформальній та інформальній освіті. За умов, що такі форми освіти активно практикуються і в портфоліо аспірантів представлені відповідні сертифікати (<https://surl.li/ohcjqr>), відсутня практика зарахування їх в ході освітнього процесу. Також навчальні дисципліни можуть вивчатися в інших закладах освіти (зокрема закордонних). Локальними нормативними документами, що регламентують процедуру вибору дисциплін, є: Положенням про порядок та умови здійснення вибору навчальних дисциплін здобувачами освіти (<https://surl.li/ddvwzk>), Положення про організацію освітнього процесу (<https://surl.li/tusgva>). Консультування здобувачів щодо побудови освітньої траєкторії здійснюється гарантом ОП, завідувачем кафедри та заступником декана. ЕГ констатує безсторонність та незаангажованість вибору дисциплін здобувачами.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка в ОНП становить 12 кредитів ЄКТС і проводиться в межах науково-викладацької та дослідницької практик, які реалізуються під час третього року навчання аспірантів (п'ятий – шостий семестри). Проведення науково-викладацької практики передбачає опрацювання джерелознавчої бази та підготовку матеріалів для наукової статті, подання статті до друку, підготовку доповіді та участь у конференції (наукова складова) та відвідування лекцій, семінарських/ практичних занять викладачів, проведення лекційних занять, семінарських занять, розробку завдань для самостійної роботи студентів (викладацька складова). Дослідницька практика організовується в реальних умовах роботи в науково-дослідних установах, архівах, музеях або профільних підрозділах закладів вищої освіти та безпосередньо корелюється з тематикою дисертаційного дослідження здобувача. Практики тісно пов'язані з програмними результатами навчання, реалізуючи їх у професійно-практичному середовищі. Під час проведення онлайн-зустрічі зі здобувачами освіти аспіранти відзначали ефективність та важливість практичної підготовки для розвитку програмних компетентностей і навичок. Проведення практик регламентується Положенням про практику студентів Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, що визначає порядок, структуру, вимоги до змісту, організації та оцінювання всіх видів практики (<https://surl.li/cibper>). На запит ЕГ подано приклади звітів здобувачів ОП за результатами проходження практик. Також вони верифіковані під час фокус груп зі здобувачами і викладачами ОНП.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок

За результатами вивчення робочих програм, спілкування з академічним персоналом в рамках фокус-груп ЕГ переконалась, що на ОНП системно формуються соціальні навички («soft skills»). Під час онлайн-зустрічі зі ЗО було з'ясовано, що аспіранти знайомі з поняттям «soft skills» і задоволені рівнем їх забезпечення під час навчання на ОНП. Так комунікабельність, вміння аргументовано доводити власну думку, працювати в команді, навички критичного мислення, креативність забезпечуються низкою методів навчання, які застосовують НПП, що працюють на ОНП. Серед них дискусія, доповіді, повідомлення з подальшим обговоренням, обмін думками та робота в малих групах. ОК 4 «Педагогіка і психологія вищої школи» розвиває емоційний інтелект, навички міжособистісної взаємодії, вміння комунікувати з різними аудиторіями, працювати в команді, вміння аргументувати, вести діалог зі здобувачами ВО. Реалізація цих навичок на практиці відбувається в ході науково-викладацької практик. Набуття м'яких навичок забезпечується також через участь аспірантів у наукових конференціях та спілкування з запрошеними фахівцями.

7. Обсяг окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає законодавству, фактичному навантаженню здобувачів, та програмним результатам навчання

ЕГ на підставі вивчення навчального плану, ОНП, локальних нормативних документів, констатує, що обсяг ОНП та окремих ОК реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання та відповідає вимогам законодавства України щодо навчального навантаження для третього рівня вищої освіти. Загальний обсяг ОК на ОНП складає 60 кредитів ЄКТС (1800 год.). Навчальний план ОНП складається з обов'язкової і вибіркової частини. Обов'язкова частина (включаючи практичну підготовку) становить 40 кредитів ЄКТС (1200 год.), вибіркова частина – 20 кредитів (600 год.). Співвідношення обсягу окремих освітніх компонентів ОНП (у кредитах ЄКТС) із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти регламентується п.5.2 Положення про організацію освітнього процесу (<https://surl.li/tusgva>), в якому зазначається, що кількість контактних годин на один кредит для здобувачів третього рівня, як правило, становить 8 год. Максимальне тижневе аудиторне навантаження для аспірантів не перевищує 18 годин (п.11.2). Для модульного контролю виділяється 2 год. на 1 кредит. Онлайн-зустрічі з аспірантами, а також результати щорічного анкетування щодо якості ОНП засвідчили відсутність нарікань здобувачів освіти відносно обсягу аудиторного навантаження. Дистанційне онлайн-навчання здійснюється на платформі Університету і передбачає самостійне вивчення, використання електронних навчальних ресурсів.

8. Структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми або узгоджені із завданнями та особливостями дуальної форми здобуття освіти (у разі реалізації цієї форми на освітній програмі)

Структура ОНП, ОК забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми. Значний відсоток освітнього компоненту складає практична підготовка (ОК 6 «Науково-викладацька практика» та ОК 7 «Дослідницька практика») (12 кредитів ЄКТС). У підкритерії 5 Критерію 2 ЕГ розкрила комплекс практичної підготовки здобувачів. Практикоорієнтованість ОНП проявляється і в змісті ОК загальної і професійної підготовки в ході практичних (64 год.) та семінарських занять (176 год.). Здобувачі виконують індивідуальні дослідницькі завдання, беруть участь у

розробленні проектних заявок, здійснюють підготовку публікацій, апробацію результатів досліджень, працюють з архівними, археологічними та цифровими джерелами, опановують сучасні ІКТ-інструменти. Дуальна форма освіти на ОНП не передбачена.

9. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722

Як зазначено у відомостях про самооцінювання, зміст ОНП спрямований на досягнення цілей сталого розвитку: набуття відповідних навичок і компетентностей забезпечується через поєднання загальних, спеціальних компетентностей та ПРН, що формують відповідальну громадянську позицію, критичне мислення, етичність дослідницької діяльності та здатність аналізувати довготривалі суспільні процеси. Зміст цілком корелюється зі стратегією розвитку Київського столичного університету імені Бориса Грінченка на 2023-2027 рр. (<https://surl.li/hknyoq>, с. 2, 14) та Дорожньою картою (політика сталого розвитку) Київського столичного університету імені Бориса Грінченка (<https://surl.li/dagfwf>). Сталий розвиток є стратегічною ціллю Університету, відтак ЗВО активно реалізує пріоритетні для своєї діяльності Цілі сталого розвитку ООН як «Якісна освіта», «Сталий розвиток міст та спільнот», «Мир, справедливість і міцні інституції», «Партнерство заради сталого розвитку» та ін. ОНП «Історія і археологія» забезпечує всеохоплюючий і справедливий доступ до якості освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх, а також рівний доступ жінок та чоловіків до якісної вищої освіти, чому сприяє студентоцентричне навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання. Однак у самій ОНП вказані положення не вказано. ЕГ рекомендує прописати їх у розділі мета ОНП.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ОНП відповідає запитами ринку праці і суспільній місії ЗВО та потребам регіону. ОНП враховує вимоги Національної рамки кваліфікації та надає можливість досягти передбачених результатів навчання та дозволяє поєднувати теорію та практику.

Недоліки

Відсутність в ОНП навчальної дисципліни, спрямованої на формування у здобувачів навичок комунікації академічною українською мовою.

Рекомендації

Робочій групі до початку нового навчального року скорегувати зміст освітніх компонентів ОНП щодо включення навчальної дисципліни, спрямованої на формування у здобувачів навичок комунікації академічною українською мовою.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою укладені відповідно до Умов (Порядку) прийому на навчання для здобуття вищої освіти є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Вступ аспірантів на ОНП регламентується Правилами прийому на навчання до аспірантури Київського столичного університету імені Бориса Грінченка у 2025 році (додаток 1 до Правил прийому до Київського столичного університету імені Бориса Грінченка в 2025 році) (<https://surl.li/rtbfez>). Прийом до Аспірантури Університету здійснюється на конкурсній основі. Конкурсний відбір для вступників на основі НРК7 (особи, які здобули освітній

ступінь магістра / освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста) передбачає: здійснюється за результатами: компоненту ЄВІ; ЄВВ; вступного іспиту зі спеціальності (в обсязі програми рівня вищої освіти магістра з відповідної спеціальності); презентації дослідницьких пропозицій чи досягнень (передбачає доповідь з використанням презентації у програмі PowerPoint; розгляду мотиваційних листів. На онлайн зустрічі з аспірантами було засвідчено, що правила вступу на ОНП для них були зрозумілими і не містили дискримінаційних положень.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують її особливості

Правила прийому на навчання за ОНП враховують її особливості. Правилами прийому на навчання до аспірантури КСУБГ передбачено складання компоненту ЄВВ з методології наукових досліджень; ЄВІ з іноземної мови; вступного іспиту зі спеціальності, презентацію дослідницької пропозиції та розгляд мотиваційного листа. Програма вступного екзамену за спеціальністю «Історія та археологія» включає завдання з історії України та всесвітньої історії. Вступний екзамен проводиться з метою визначення рівня знань вступників, з'ясування їх світоглядної позиції, стану їх готовності до дослідницької діяльності в галузі історії. Цей екзамен проводиться в усній формі і передбачає відповідь вступника за трьома питаннями обраного білету. під час відповіді на екзаменаційні питання вступники мають показати вміння аналізувати текст, виокремлювати проблему, визначати завдання та логіку наукового дослідження, обґрунтувати думку, стисло формулювати та чітко висловлювати судження. Презентація дослідницької пропозиції покликана продемонструвати бачення вступника щодо теми майбутньої дисертації. Вона має містити обґрунтування актуальності, визначення наукового апарату дослідження, з'ясування стану розроблення, теоретичного і практичного значення, джерельної бази дослідження тощо. На онлайн зустрічі зі здобувачами освіти було з'ясовано, що аспіранти були обізнані з умовами вступу та програмою іспиту з історії, вимогами до презентації дослідницької пропозиції.

3. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності). Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать національному законодавству та міжнародним актам, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються. Процедура та прийняті рішення про визнання належним чином документуються відповідно до законодавства

У ЗВО визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (у тому числі в межах академічної мобільності), здійснюється відповідно до Порядку перезарахування освітніх компонентів і визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті, в Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка (<https://surl.li/zwqmcq>) та Положення про організацію освітнього процесу в Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка (<https://surl.li/tusgva>). Також визнання результатів навчання та кваліфікацій, отриманих в ін. ЗВО, регулюється Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Київського столичного університету імені Бориса Грінченка (<https://surl.li/aiuhfz>). Для здобувачів освітньо-наукового ступеня доктора філософії передбачені такі форми академічної мобільності: участь у програмах кредитної академічної мобільності, участь у спільних освітніх та/або наукових проектах, наукове дослідження та наукове стажування; мовне стажування; участь у семінарах, конференціях, виступи та публікації тощо. Розгляд заяви, документів та прийняття рішення про визнання для здобувачів ступеня доктора філософії здійснюється вченою радою факультету на підставі рішення кафедри (у засіданні кафедри бере участь викладач з відповідної навчальної дисципліни та/або змістового модуля, науковий керівник аспіранта і гарант освітньо-наукової програми). Усі рішення фіксуються у відповідній документації, є відкритими, обґрунтованими та не дискримінаційними. Такий механізм забезпечує визнання результатів навчання як в українських, так і в закордонних закладах освіти, гарантує академічну мобільність та справедливе оцінювання попередніх досягнень здобувачів освіти. На онлайн зустрічі зі здобувачами освіти було з'ясовано, що аспіранти ОНП знають про вказані правила перезарахування, проте на сьогодні жоден із них не скористався цими можливостями.

4. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать законодавству, є доступними для всіх учасників освітнього процесу

ЕГ встановила, що у межах ОНП ЗВО здійснює визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, відповідно до норм законодавства та внутрішніх нормативних актів. Це регламентується, зокрема, Порядком перезарахування освітніх компонентів і визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті, в Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка (<https://surl.li/uwcmdv>). Процедура передбачає: подання здобувачем заяви та документів про здобуту освіту (сертифікат, диплом, приклад виконаних робіт, звіт тощо); оцінку відповідності змісту й рівня здобутих результатів заявленим програмним результатам навчання; участь гаранта ОП та профільної кафедри у прийнятті рішення; ухвалення висновку комісії (щодо: можливості перезарахування освітніх компонентів; необхідності додаткової атестації за окремими модулями або неможливості перезарахування освітніх компонентів) з визнанням та затвердженням його наказом ректора. Визнання таких результатів здійснюється індивідуально, з дотриманням

прозорих і недискримінаційних процедур, доступних для всіх учасників освітнього процесу. Під час онлайн зустрічі зі здобувачами освіти було з'ясовано, що аспіранти знають про правила перерахування результатів навчання, здобутих через неформальну освіту, а також обізнані з можливостями, які наразі є у плані отримання цих результатів. У портфоліо здобувачів значаться сертифікати, здобуті ними під час проходження різних онлайн курсів неформальної освіти. Проте, жодного прецеденту перерахування освітніх компонентів, окремих модулів, чи тем на практиці на даній ОНП не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

У ЗВО забезпечено можливості для участі здобувачів ВО у програмах міжнародної академічної мобільності. Розроблено відповідну нормативну базу й укладені угоди з українськими й закордонними ЗВО. Правила вступу на ОНП є прозорими, зрозумілими і доступними. Позитивною практикою є гнучка процедура зарахування РН, отриманих у неформальній освіті.

Недоліки

Попри ознайомлення здобувачів з можливостями здобуття неформальної освіти та реалізації права на міжнародну академічну мобільність, процедурою перерахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті та під час міжнародної академічної мобільності, така практика (саме перерахування результатів навчання) на ОНП не застосовувалася.

Рекомендації

ЕГ рекомендує заохочувати активність аспірантів до отримання неформальної освіти та оформлення її результатів шляхом перерахування. Популяризувати можливості Університету в міжнародній академічній мобільності і неформальній освіті.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Освітній процес відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі мети та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Освітній процес за ОНП відповідає вимогам чинного законодавства України, що зазначено в Статуті Університету <https://surl.li/mzyjde>. У ЗВО він регулюється Положенням про організацію освітнього процесу в Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка <https://surl.li/yhytcy> р. II) та іншими нормативними документами. Формами освітнього процесу є навчальні заняття, самостійна робота, практики (науково-викладацька і дослідна), контрольні заходи (проміжний контроль у різних формах, модульні контрольні роботи, семестрові заліки та іспити як форми підсумкового контролю, звітування за підсумками практик) (<https://surl.li/yhytcy>, р. IV). З метою досягнення ПРН методи та способи навчання залежать від змісту та особливостей ОК. Вони конкретизовані в робочих програмах (до прикладу, <https://office.naq.gov.ua/c7e9e38f-f99a-46c8-b3f8-f49286ef0c9e>). Широко практикуються словесні, інтерактивні, наочні та проблемно-пошукові методи; у межах практик і в ході проведення дослідження ефективно застосовуються методи постановки дослідницьких завдань спостереження, презентації та інші. У додатку до відомостей про самооцінювання (таблиця 3) обґрунтовано відповідність методів навчання і викладання ПРН через відповідну матрицю. Для кожного ОК створено електронний навчальний комплекс (далі: ЕНК), до якого включені теоретичні та практико-орієнтовані матеріали. До ЕНК аспіранти мають вільний доступ, що дозволяє їм раціонально планувати свою траєкторію навчання, розуміти критерії оцінювання за кожний вид роботи, готуватися до проміжного і підсумкового контролю. Під час відеоконференції ЗО висловили задоволення змістом програми, її професійною направленістю, формами і методами навчання, що також підтвердили випускники ОНП в ході зустрічі. Результати опитувань здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня щодо задоволення змістом та організацією освітньо-наукової підготовки засвідчують, що аспіранти схвалюють технології навчання та викладання в аспірантурі <https://surl.lu/gvpmbl>. Здобувачі та випускники наголошували, що матеріали ЕНК є новітніми, регулярно оновлюються та сприяють формуванню як загальних, так і спеціалізованих

компетентностей; вони підкреслювали можливість реалізувати обрану освітню траєкторію шляхом впливу на якість ОНП, вибору теми, керівника наукового дослідження з відповідними науковими інтересами, методології та логістики дослідження та окремих навчальних дисциплін відповідно до власних наукових інтересів, формування індивідуальної дослідницької стратегії завдяки постійній комунікації з науковим керівником та отримування індивідуальних консультацій. Аналіз ОНП, представлених робочих програм, матеріалів ЕНК, відеозустрічей ЕГ з НПП та здобувачами дає підстави стверджувати, що форми, методи навчання і викладання загалом сприяють досягненню поставлених в ОНП цілей і ПРН, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу і принципам академічної свободи.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі робочої програми навчальної дисципліни, силабуса)

У ході проведення акредитаційної експертизи члени ЕГ переконалися, що в Університеті забезпечений доступ до інформації щодо цілей, змісту та ПРН, а також порядку і критеріїв оцінювання в межах окремих ОК. З особливостями освітньої діяльності за ОНП здобувачів знайомлять на організаційних зборах на початку навчання (<https://kubg.edu.ua/prouniversitet/news/podiji/9565-orhanizatsiini-zbory-z-aspirantamy-pershoho-roku-navchannia-2025.html>). На них вказують, де можна знайти необхідну інформацію. Змістове наповнення, структура, мета вивчення, очікувані результати навчання, порядок і критерії оцінювання за формами і видами роботи у межах конкретних ОК розкриті в робочих програмах (до прикладу, <https://office.naq.gov.ua/4367d07e-8973-4572-95c6-2d05ec2d76de>). Також із ними НПП знайомлять аспірантів на першому занятті з кожної навчальної дисципліни, а на початку кожної практики проводять установчі збори з метою поглибленого розкриття змісту практики та підготовки звіту за її результатами. На сайті ЗВО в розділі «Аспірантам» розміщено ОНП, робочі програми з ОК, навчальний план, відомості про вибіркові навчальні дисципліни, графік освітнього процесу, розклад занять, програми іспитів (<https://surl.li/mzyjde>). Ці ж документи також доступні на сторінці випускової кафедри (<https://surl.li/mzyjde>). У ході спілкування зі здобувачами освіти ЕГ переконалася, що інформація про зміст і структуру ОК, форми і види самостійної роботи, результати навчання, критерії оцінювання та практику їх застосування, вимоги академічної доброчесності надається їм своєчасно у повному обсязі. ЗО зазначили, що ця інформація є зрозумілою, а порядок та критерії оцінювання забезпечують об'єктивне оцінювання результатів навчання. ЕГ не виявила скарг здобувачів освіти на відсутність доступу до необхідної інформації (чи на її зміну без своєчасного повідомлення) для успішного навчання і підготовки наукового дослідження.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та мети освітньої програми

Реалізація ОНП відбувається на засадах поєднання навчання і наукового дослідження. Структура ОНП побудована таким чином, щоб забезпечити здобувачам виконання як освітньої, так і наукової складової. Протягом перших шести семестрів аспірати поєднують вивчення нормативних і вибіркових ОК з проведенням наукового дослідження, а останні два семестри відведено на завершення дослідження та підготовку до підсумкового атестації у формі захисту дисертації. Системне формування навичок дослідницької діяльності забезпечують такі обов'язкові ОК: Філософія і методологія наукової діяльності, Стратегії наукових досліджень, Методологія опрацювання археологічних та історичних джерел (<https://surl.lu/exvnvr>). У процесі викладання цих ОК використовуються методи, базовані на дослідженнях, що сприяє розвитку практики аналізувати історичні джерела та літературу, узагальнювати та інтерпретувати результати дослідження. Аспіранти готують доповіді на визначені або обрані теми, виконують наукові завдання, презентують та аргументують результати своїх досліджень. На формування необхідних компетентностей для проведення наукових досліджень також орієнтовані ОК вибіркової частини навчального плану, кожен з яких поділений на чотири модулі, що уточнюють їхнє тематичне наповнення: Джерела та історіографія історії України, Джерела та історіографія всесвітньої історії. Вони відповідають науковій зацікавленості здобувачів освіти та сфері компетенції НПП, що було з'ясовано ЕГ під час зустрічей. Складовими вибіркової частини навчального плану є наукові семінари та історії України та всесвітньої історії. Як засвідчують робочі програми з цих ОК, на них аспіранти обговорюють проблематику новітнього дискурсу з історії України та всесвітньої історії з метою набуття здобувачами практичних навичок реалізації ними основних етапів дисертаційного дослідження (<https://surl.lu/gshnwb>; <https://surl.li/emngb>). Закріплення програмних компетентностей здобувачів у повному обсязі відбувається в ході науково-викладацької та дослідницької практик. У ЗВО та на факультеті суспільно-гуманітарних наук створені сприятливі умови для апробації результатів дослідження здобувачів освіти. Щорічно проводяться науково-практичні конференції, тематика яких відповідає науковим зацікавленням аспірантів і викладачів (<https://surl.li/mzyjde>). Здобувачі можуть оприлюднювати свої наукові доробки у фахових часописах (категорія Б) Університету «Київські історичні студії» (<https://surl.li/cevnpj>) та Схід» (<https://skhid.kubg.edu.ua/>). Також вони два рази на рік звітують про результати своїх наукових досліджень та виконання індивідуального плану на спільних засіданнях кафедри історії України та кафедри всесвітньої історії, що забезпечує регулярний моніторинг за ходом реалізації освітньої та наукової складової навчання здобувачів.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) систематично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Оновлення методичного забезпечення освітньої діяльності з навчальних дисциплін відбувається відповідно до Положенням про організацію освітнього процесу в Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка (<https://surl.li/yhytyu>). Робочі програми є навчально-методичним документом, який готують викладачі на термін дії навчального плану для здобувачів освіти для того, щоб інформувати їх про зміст, структуру, цілі, форми реалізації конкретного ОК, очікувані результати навчання. Згідно з Методичними рекомендаціями з розроблення робочих програм навчальних дисциплін <https://surl.li/wfoavo> НПП переглядають робочі програми щорічно з метою оновлення їхнього змісту з урахуванням актуальних наукових досліджень у галузі історичної науки та сучасних практик. При цьому уточнюється зміст ОК, перелік рекомендованої основної та додаткової літератури, завдання для самостійної роботи, форми контролю та критерії оцінювання, беруться до уваги міжпредметні зв'язки. Однак робочі програми містять застарілу літературу, не дотримано вимог пункту 2.11 Методичних рекомендацій з розроблення робочих програм навчальних дисциплін щодо формування списку рекомендованої літератури; в деяких відсутні посилання на інформаційні ресурси. <https://surl.li/wfoavo>. Зміни та уточнення обговорюються та затверджуються на засіданні кафедр історії України та всевітньої історії; вони також погоджуються гарантом. Гарант та члени групи забезпечення можуть запропонувати ввести зміни в перелік ОК з відповідним оновленням навчального плану та ОНП. При оновленні змісту освітнього компоненту враховуються наукові дослідження НПП, результати проходження ними стажування та підвищення кваліфікації на базі українських і зарубіжних ЗВО та наукових установ. У ході зустрічі з НПП ЕГ з'ясувала, що у зміст ВК Науковий семінар з історії України були включені основні положення з наукових публікацій проф. В. Андрєєва, доц. В. Михайловського; за результатами наукового стажування проф. І. Срібняка в Університеті Миколая Коперника в Торуні (Республіка Польща) оновлено структуру ОК Методологія опрацювання археологічних та історичних джерел. У відомостях СО відображено та підтверджено під час зустрічі ЕГ з різними фокус групами, що викладачі регулярно обмінюються професійним досвідом з колегами під час наукових конференцій, вебінарів, підвищують свою професійну майстерність у ході наукових стажувань.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти

Організація та розвиток міжнародної співпраці в науковій, освітній та культурній галузях належить до пріоритетних у діяльності ЗВО, що підтверджується Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу КСУ імені Бориса Грінченка (<https://surl.li/ustatn>). НПП та аспіранти в повній мірі реалізують своє право на академічну мобільність. Під час зустрічі ЕГ з викладачами, адміністрацією ЗВО, керівництвом факультету і кафедр було підтверджено участь у міжнародних стажуваннях та програмах академічної мобільності д.і.н., проф. І.Срібняка (Польща <https://eportfolio.kubg.edu.ua/teacher/72>), д.і.н., проф. О.Драч (Польща <https://eportfolio.kubg.edu.ua/teacher/73>), д.ф.н., проф. О.Горбаня (<https://eportfolio.kubg.edu.ua/teacher/1142>), к.ф.н. Т.Опришко (Іспанія <https://eportfolio.kubg.edu.ua/teacher/25>). В зарубіжних програмах академічної мобільності брали участь аспіранти М.Гайсенюк, Б.Безпалько, М.Мішин, М. Мороз, що знайшло відображення в їхніх Е-портфоліо. Здобувачі знайомляться з тенденціями розвитку вищої освіти в європейських країнах, вивчаючи ОК Стратегії наукових досліджень, в якому є модуль «Інтернаціоналізація науки». Він має також на меті сформувати в аспірантів навички готувати грантові заявки та публікації до міжнародних видань. У межах програми Erasmus+ викладаються європейські модулі Жана Моне (<https://surl.li/wfoavo>). Бібліотека Університету надає відкритий доступ до міжнародних наукометричних баз даних Scopus і Web of Science, тому аспіранти мають можливість отримувати актуальну наукову інформацію та вивчати матеріали із зарубіжних наукових ресурсів. Спілкуючись з адміністрацією ЗВО та керівництвом факультету, ЕГ переконалася, що факультет суспільно-гуманітарних наук має партнерські зв'язки з Університетом Адама Міцкевича, Університетом Миколая Коперника в Торуні, Столичним університетом Осло, Королівським університетом в Белфасті (<https://surl.li/ustatn>, <https://surl.li/ustatn>).

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ЕГ відзначає, що позитивною практикою (усталена практика) на ОНП є налагоджена комунікація між усіма учасниками освітнього процесу; викладачі та аспіранти мають можливість публікувати результати своїх досліджень в університетських часописах (категорія Б) «Київські історичні студії» та «Схід» і збірниках матеріалів наукових конференцій; НПП та здобувачі освіти беруть участь у міжнародних стажуваннях та програмах академічної мобільності.

Недоліки

Окремі робочі програми ОК містять застарілу рекомендовану літературу, в них відсутні посилання на інформаційні ресурси.

Рекомендації

ЕГ рекомендує до початку наступного навчального року переглянути робочі програми ОК щодо переліку рекомендованої літератури, дотримуючись при цьому Методичних рекомендацій з розроблення робочих програм навчальних дисциплін ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому та оприлюднюються заздалегідь

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка <https://surl.li/yhytcy> формами і методами контрольних заходів є усний контроль (поточне опитування, співбесіда, виступ, презентація) та письмовий контроль (письмові роботи у вигляді тестування, виконання індивідуальних завдань, письмовий експрес-контроль, аналітичне дослідження, написання есе, модульна контрольна робота). Поєднання різних форм і методів контролю забезпечує якісну перевірку сформованості у здобувачів загальних і фахових компетентностей. Використання перелічених форм контрольних заходів підтвердили здобувачі освіти, НПП, що викладають на цій ОНП, і представники структурних підрозділів під час відповідних зустрічей з ЕГ. Базовими видами контролю є проміжний і підсумковий. Проміжний контроль проводиться в усній і письмовій формах у ході аудиторних занять та для перевірки виконання самостійної роботи. Його метою є виявлення знань, умінь і навичок в межах однієї теми, тематичного блоку і змістового модуля. Окремим видом проміжного контролю є звітування аспірантів що семестру про виконання індивідуальних планів. З кожного ОК проводиться залік або іспит, а з практики – звітування, які формами підсумкового контролю. Залік передбачає встановлення підсумкової оцінки за результатами поточного контролю, що, з одного боку, спонукає здобувачів систематично працювати над вивченням теоретичного матеріалу та виконанням завдань з конкретного ОК, а з другого – сприяє постійному формуванню програмних компетентностей протягом семестру. Екзаменаційні завдання поєднують теоретичну і практичну складові з метою ґрунтовної перевірки та оцінки ПРН. Оцінювання практики відбувається в ході звітування, при цьому до уваги береться виконання вимог, передбачених програмою практики. Оцінювання навчальних досягнень ЗО відбувається за 100-бальною шкалою, ECTS, яка відповідно переводиться в національну шкалу. Форми контрольних заходів та критеріїв оцінювання кожного з ОК відображено в робочих програмах, навчально-методичних матеріалах та розміщені на сайту ЗВО в розділі «Аспірантам». Викладачі інформують аспірантів про форми контрольних заходів та критеріїв оцінювання на початку вивчення ОК, що засвідчили здобувачі та НПП під час зустрічей. Обов'язковим підсумковим контролем є річне звітування аспірантів про виконання індивідуального плану. ОНП передбачає підсумкову атестацію, яку проводить разова спеціалізована рада на підставі публічного захисту наукових результатів дослідження у формі дисертації. Матеріали, зібрані в ході акредитаційної експертизи, дають підстави стверджувати, що оцінювання відбувається прозоро, тому використання комплексу контрольних заходів та розроблених критеріїв оцінювання дають можливість встановити досягнення ЗО результатів навчання з кожного ОК. Скарг на необ'єктивне оцінювання не виявлено. За результатами опитування аспіранти позитивно оцінюють форми контролю і критерії оцінювання (<https://surl.li/gcnpha>)

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності). Результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений

Стандарт вищої освіти України за спеціальністю 032 Історія та археологія для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти відсутній. Єдиний державний кваліфікаційний іспит не передбачено. Під час підготовки ОНП розробники керувалися актуальним Законом України «Про вищу освіту» (п. 3 ст. 6) та Порядком підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 26.03.2016 № 261 (у редакції Постанови Кабінету Міністрів України від 19.05.2023 № 502). Відповідно до цих нормативно-правових документів атестація здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня на здобуття ступеня доктора філософії відбувається у формі публічного захисту наукових результатів дослідження у формі дисертації, який проводить разова спеціалізована рада. Представлена до захисту дисертація має відповідати визначеним вимогам: бути самостійним дослідженням обсягом 6,5 – 9 авторських аркушів основного тексту, в якому запропоновано розв'язання складної спеціалізованої задачі та практичної проблеми в галузі історії або на межі з іншими спеціальностями, результати дослідження мають містити оригінальний внесок у суму знань з історії, бути оприлюднені не менше в трьох наукових публікаціях та розкривати зміст дисертації. Дисертація оприлюднюється на сайті Університету (<https://surl.li/abnmpq>) та в інституційному репозиторії (<https://surl.li/xgvqkp>). За час реалізації ОНП відбулося три захисти дисертацій на засіданнях разових спеціалізованих рад: аспірантів Б. Безпалька (наук.

керів. д.і.н., проф. О. Салата), Л. Рудницької (наук. керів. к.і.н., доц. О. Бонь), Ю. Голубничой-Шленчак (наук. керів. д.і.н., проф. І. Срібняк). Рекомендовано до захисту ще дві дисертації до кінця поточного навчального року: аспірантів 4-го року навчання Я. Чабана (наук. керів. д.і.н., проф. Г. Надтока; наказ в.о. ректора про утворення разової спеціалізованої ради від 26.03.2026: <https://surl.li/gcnpha>); М. Гайсенюк (наук. керів. д.і.н., доц. В. Михайловський, наказ в.о. ректора про утворення разової спеціалізованої ради від 26.03.2026: <https://surl.li/abnmpq>). Професійна кваліфікація не присвоюється за відсутності професійного стандарту. Проте в ОНП передбачено ОК Педагогіка і психологія вищої школи, який уможливує досягнення спеціальних компетентностей та ПРН, що корелюються з Професійним стандартом «Викладач ЗВО» (<https://surl.li/uziadt>). Крім того, в основу ПРН закладено вимоги 8-го кваліфікаційного рівня НРК.

3. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів (у тому числі щодо наукової складової освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії), що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів (зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів), визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

ЕГ встановила, що правила проведення контрольних заходів у ЗВО є чітко визначеними, зрозумілими та відповідають вимогам академічної доброчесності. НПП дотримуються нормативних документів, які регламентують порядок проведення контрольних заходів, процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, зокрема Положення про організацію освітнього процесу (<https://surl.li/yhytcy>), Методичних рекомендацій з розроблення робочих програм навчальних дисциплін (<https://surl.li/wfoavo>), Положення про організацію практики здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти в ЗВО (<https://surl.li/xgvqkp>). Ці документи розміщені в Реєстрі основної нормативної бази системи управління якістю діяльності Університету Грінченка (<https://surl.li/xgvqkp>), а сама ОНП – на сайті Університету в рубриках «Аспірантам» і «Вступникам». Форми контролю для окремих ОК деталізовані у відповідних робочих програмах; у них же містяться критерії оцінювання, розподіл балів і шкала відповідності балів. Терміни проведення контрольних заходів зазначено у графіку освітнього процесу, який оприлюднений на сайті ЗВО в розділі «Аспірантам». Для забезпечення об'єктивності оцінювання практикується письмова форма проведення іспитів, тестового електронного виконання екзаменаційного завдання. У випадку, коли передбачено усний контроль, то з метою запобігання конфлікту інтересів екзамен приймається комісією у складі двох-трьох викладачів. Якщо здобувач вважає, що продемонстровані ним результати навчання оцінені упереджено (тобто занижені), що він має право подати апеляцію на ім'я декана на наступний робочий день після оголошення оцінки. Положення про організацію освітнього процесу ЗВО передбачено можливість повторного складання заліків та іспитів (ліквідації академічної заборгованості). Якщо здобувач отримав від 35 до 59 балів за результатами проміжного і підсумкового контролю з певного ОК, то він має право повторно скласти екзамен або виконати окремі завдання проміжного контролю за рішенням викладача. Якщо за результатами проміжного і підсумкового контролю з певного ОК здобувач отримав менше 35 балів, то він повинен повторно вивчити цю дисципліну і виконати всі види робіт, визначені в робочій програмі. Якщо аспірант не виконав деякі складові індивідуального навчального плану у визначені терміни, то рішенням кафедри йому призначається дата повторного звітування (ліквідації академічної заборгованості), але не пізніше трьох місяців. ЕГ засвідчує, що за час реалізації ОНП конфліктних ситуацій не виникало і випадків повторного проходження підсумкового контролю не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через її імплементацію у культуру якості закладу вищої освіти) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Політика, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності у ЗВО закріплені у низці нормативних документів, зокрема у Кодексі корпоративної культури Університету Грінченка (п.3.5): <https://surl.li/xgvqkp>; Положенні про академічну доброчесність науково-педагогічних, наукових, педагогічних працівників та здобувачів освіти Університету, додатки 1, 2 <https://surl.li/xgvqkp>; Положенні про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та наукового ступня доктора наук: <https://surl.li/xgvqkp>; Положенні про організацію освітнього процесу в ЗВО (<https://surl.li/yhytcy>), наказ «Про оновлений склад комісії з академічної доброчесності Університету» від 26.12.2025 № 850: <https://surl.li/xgvqkp>; Стратегії розвитку Університету на 2023 – 2027 рр. (п. 1.2, 4.3): <https://surl.li/xgvqkp>; Плані роботи Університету на 2026 рік (пункти за стратегічними напрямками: 1 – 49, 3 – 19, 35, 4 – 3, 10, 11, 12. 58): https://kubg.edu.ua/images/stories/regulations/plan_roboty_2026.pdf. В освітньому процесі застосовуються сучасні технічні інструменти для перевірки наукових публікацій, текстів дисертацій, зокрема через сервіси перевірки на плагіат Identific і Strike Plagiarism. Також проводиться експертне оцінювання та самооцінювання текстів, підготовлених до друку. Аспіранти та НПП підписують декларацію про академічну доброчесність, чим підтверджують своє ознайомлення з Положенням про академічну доброчесність Університету та беруть на себе зобов'язання дотримуватися його вимог (інформація підтверджена документами, наданим на запис ЕГ). Заняття щодо академічної доброчесності проводяться в ході вивчення модулів «Інтернаціоналізація освіти» та «Наукова етика». На факультеті суспільно-гуманітарних наук в 2025 р. проведено заходи з популяризації академічної доброчесності: вебінар «Академічна доброчесність дослідника - гуманітарія: сервіси перевірки на плагіат в Університеті Грінченка» (модератор гарант ОНП проф. В. Андреев) (<https://surl.li/xgvqkp>), вебінар, на якому відбулося обговорення проекту Закону України «Про академічну доброчесність»: основні положення та

механізм реалізації, доповідач М. Мішин (аспірант кафедри історії України, співробітник МОН України) (<https://surl.li/xgvqkr>). Діє Школа академічної доброчесності у Науковому товаристві студентів, аспірантів і молодих вчених, яка готує «агентів змін», що мають популяризувати і сприяти утвердженню принципів академічної доброчесності в освітньому середовищі ЗВО. Нормативними документами Університету передбачено різні види відповідальності за порушення академічної доброчесності як з боку здобувачів, так і НПП. ЕГ встановила, що система забезпечення академічної доброчесності, яка створена у ЗВО є дієвою та публічною; а випадків її порушення на ОНП не виявлено.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

У ЗВО діє чітка, прозора та розгалужена система контролю знань і оцінювання ЗО. Форми контрольних заходів, критерії оцінювання та вимоги до атестації визначені у відповідних нормативних документах Університету, робочих програмах; вони своєчасно оприлюднюються на офіційних ресурсах. Забезпечено об'єктивний, неупереджений процес оцінювання, що відповідає вимогам академічної доброчесності

Недоліки

Недоліків не виявлено.

Рекомендації

Рекомендації за критерієм відсутні.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством

ЕГ підтверджує високий рівень академічної та професійної кваліфікації НПП, які залучені до реалізації ОНП. Вони мають відповідну спеціальність, наукові звання, педагогічний та професійний досвід, що повністю відповідає вимогам п. 37–38 Ліцензійних вимог (таб. 2 відомостей СО). НПП проходять конкурсні процедури на заміщення вакантних посад і укладають трудові договори (контракти) відповідно до Положення про конкурс на заміщення вакантних посад наукових і науково-педагогічних працівників кафедр і наукових підрозділів (<https://surl.li/wnzljg>). Викладання обов'язкових ОК на ОНП забезпечують 12 НПП, з них 10 докторів наук, професорів, 1 кандидат наук, доцент, 1 кандидат наук. Вибіркові ОК викладають 7 д.і.н., проф. На відповідних ресурсах ЗВО розміщено Е-портфоліо кожного викладача, яке слугує підтвердженням того, що він набув відповідну академічну кваліфікацію і професійний досвід, регулярно проходить підвищення кваліфікації, активно публікує результати своїх наукових досліджень, у тому числі в періодичних виданнях, які індексуються в Scopus і Web of Science. НПП, що реалізують ОНП, є редакторами або членами редакторських колегій фахових наукових часописів, членами спеціалізованих або разових вчених рад, виступають рецензентами або опонентами на захисті дисертацій, є керівниками наукових досліджень аспірантів, що навчаються на ОНП, яка акредитується. Їхні професійні та наукові інтереси пов'язані з ОК, які вони викладають. Кожен викладач має не менше п'яти наукових публікацій, тематика яких відповідає змісту ОК, що він викладає. Кадрове забезпечення ОНП повністю відповідає вимогам п. 38 Ліцензійних умов. Усі викладачі виконують від п'яти до 10 показників, що свідчить про сталий розвиток наукового потенціалу ОНП. Навчально-методичне забезпечення ОНП базується на авторських розробках НПП: майже всі вони мають сертифіковані електронні навчальні курси. ЕГ переконалася, що НПП відповідають встановленим вимогам викладання на третьому (освітньо-науковому) рівню вищої освіти – підготовки докторів філософії. Кадровий потенціал ОНП є висококваліфікованим і практикоорієнтованим, що дає підстави стверджувати про належне виконання ОНП.

2. Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються

Процедури конкурсного відбору НПП є прозорими, зрозумілими, недискримінаційними, регульованими нормативним документом Університету Положення про конкурс на заміщення вакантних посад наукових і науково-педагогічних працівників кафедр і наукових підрозділів (<https://surl.li/wnzljg>). У ньому визначено чіткі етапи, критерії та процедури ухвалення рішень. Умови конкурсного відбору оприлюднено на офіційному сайті ЗВО у рубриці «Оголошення» (<https://surl.li/wnzljg>), що забезпечує відкритість, об'єктивність. Кандидати подають перелічені документи, що дозволяє забезпечити стандартизований підхід та дотримання академічних вимог до формування кадрового складу ОНП. Застосовується багаторівнева експертиза професійної спроможності кандидатів брати участь у реалізації ОНП. Для визначення відповідності спеціальності претендентів на посаду НПП профілю і рівню ОНП їхні кандидатури обговорюються на засіданні кафедр історії України та всесвітньої історії, вчених рад факультету суспільно-гуманітарних наук і Університету (до прикладу, обрання В. Михайловського на посаду професора кафедри історії України (<https://surl.li/lhbfwz>; <https://surl.li/lhbfwz>). Для того, щоб переконатися, що професійна кваліфікація претендентів достатня для забезпечення викладання обов'язкових ОК на даній ОНП, кафедра може запропонувати їм прочитати пробну лекцію або провести семінарське заняття з наступним обговоренням на засіданні кафедри за участю гаранта ОНП. За результатами такого обговорення готується обґрунтований висновок про професійний рівень кожного з претендентів. Ключовими критеріями при ухваленні рішення є наявність відповідної освіти, наукового ступеня, вченого звання, документа на підтвердження володіння державною мовою, перелік публікацій, досвід роботи. Відповідно до Положення про адаптацію новопризначених працівників Університету призначається тьютор в особі досвідченого викладача (<https://surl.li/cc/garcvr>). Для тих претендентів, які раніше викладали на даній ОНП, до уваги беруться результати опитування «Викладач очима студентів», дотримання норм корпоративної етики, результативність діяльності в межах ОНП, що аналізується через рівень виконання п. 38 Ліцензійних умов. Йдеться про наявність актуальних наукових публікацій і навчально-методичних матеріалів для визначених ОК. Такий підхід має забезпечити високий рівень викладання і відповідати сучасним освітнім та професійним вимогам. ЕГ переконалася в тому, що в ЗВО застосовуються такі конкурсні процедури на заміщення вакантних посад, які забезпечують формування висококваліфікованого кадрового складу, здатного виконати ОНП на належному науково-методичному рівні.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу

За результатами зустрічей, аналізу відомостей СО, поданих рецензій, вивчення комплексу документів ЕГ переконалася в активному залученні роботодавців до організації та здійснення освітнього процесу на ОНП. У проектуванні, впровадженні та перегляді ОНП у складі робочої групи брали участь представники роботодавців – співробітники освітніх та наукових закладів України: д.і.н., проф., завідувач відділу історії України періоду Другої світової війни Інституту історії України НАНУ О. Лисенко, д.і.н., проф., завідувач відділу джерелознавства нової історії України Інституту української археографії та джерелознавства імені М. С. Грушевського НАНУ І. Гирич, д.і.н., проф., завідувач кафедри джерелознавства та спеціальних історичних дисциплін Інституту історичної освіти НПУ ім. М.П. Драгоманова О. Потильчак та інші. Також на факультеті суспільно-гуманітарних наук практикуються відкриті лекції професіоналів-практиків і представників роботодавців. У 2025 р. такі лекції прочитали Голова Українського інституту національної пам'яті О. Алфьоров, завідувач сектором генеалогічних та геральдичних досліджень Інституту історії України НАНУ д.і.н. В. Томозов, співробітник Інституту східноєвропейських досліджень філософського факультету Карлового університету (Чехія), доктор філософії М. Пшигода та інші. ЕГ впевнилася, що ЗВО активно співпрацює з вченими-практиками і роботодавцями з метою ефективної реалізації ОНП, формування в аспірантів тих компетентностей, які затребовані на сучасному ринку праці.

4. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, заохочує розвиток викладацької майстерності

У ЗВО склалася система заходів, реалізація яких сприяє професійному розвитку НПП, які беруть участь у виконанні ОНП. Створені умови для розвитку їхньої викладацької майстерності, активної публікації наукових досліджень, академічної мобільності. Підвищення кваліфікації здійснюється відповідно до Положення про підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників Університету (<https://surl.li/fhxvfx>). Передбачені такі види професійного вдосконалення: навчання за програмою підвищення кваліфікації (у тому числі участь у семінарах, практикумах, тренінгах, вебінарах, майстер-класах, конференціях), стажування. У ЗВО діє Навчально-науковий центр розвитку персоналу та лідерства, якому відведена важлива роль у системі професійного розвитку (<https://surl.li/fhxvfx>). В Університеті регулярно проводяться тренінги з використанням платформи Moodle та інструментів Office 365 для цифровізації навчання. НПП пройшли фахове стажування в інших ЗВО та наукових установах України: Л. Хоружа, М. Братко (Національна академія педагогічних наук України), О. Драч (ДУ «Інститут всесвітньої історії» НАН України), І. Срібняк (Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України), В. Андреев (Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини) та інші. У закордонних наукових та освітніх закладах стажувалися: М. Братко (Університет прикладних наук Хяме (м. Хааменліна, Фінляндія), І. Срібняк Університет Миколая Коперника в Торуні (Польща), О. Драч (Католицький Університет у Любліні Івана Павла II (Польща) та інші. (<https://surl.li/cjhwpb>; <https://surl.li/cjhwpb>). Професійні здобутки НПП за рік відображаються в щорічному рейтинговому оцінюванні «Лідер року»

<https://pnpu.rating.ua.education/ratings/2025>. Система заохочення розвитку викладацької майстерності викладена у Правилах внутрішнього розпорядку <https://surl.li/dbcvfb> та Положенні про щорічне рейтингове оцінювання професійної діяльності науково-педагогічних, наукових та педагогічних працівників Інституту післядипломної освіти «Лідер року» (<https://surl.li/qrskgt>). Рейтингові показники щороку переглядаються (<https://surl.li/zxlsle>). В Університеті діє Положення про відзнаки Університету (<https://surl.li/qrskgt>), Положення про преміювання та надання матеріальної допомоги працівникам Університету (<https://surl.li/qumyqo>). Порядок про преміювання працівників за публікації у виданнях, що індексуються у міжнародних базах даних Scopus і Web of Science (<https://surl.li/bioslv>). Протягом 2023–2025 рр. нагороди отримали: В. Щербак, А. Гедьо, І. Срібняк, В. Михайловський. За публікації у виданнях, що індексуються у Scopus і Web of Science, у 2025 р. були премійовані В. Щербак, А. Гедьо, О. Горбань, І. Срібняк, О. Драч. ЕГ переконалася, що в Університеті Грінченка налагоджена розгалужена система підтримки професійного розвитку НПП, в якій поєднано пролонговане навчання, академічна мобільність, моральне і матеріальне заохочення.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

У Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка сформовано високого рівня кадровий колектив для реалізації ОНП. НПП мають належну кваліфікацію, практичний досвід та постійно вдосконалюють викладацьку майстерність. ЗВО дотримується прозорості, відкритості та недискримінації в процесі конкурсного відбору кадрів. До освітнього процесу залучаються роботодавці. Підвищенню якості освіти, розвитку академічної культури сприяє продумана кадрова стратегія ЗВО. Системна політика підтримки професійного розвитку НПП через моральне і матеріальне стимулювання є позитивною практикою.

Недоліки

Недоліків не виявлено.

Рекомендації

ЗВО надалі підтримувати професійний розвиток та викладацьку майстерність НПП.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Навчально-методичне забезпечення освітньої програми, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) забезпечують досягнення визначених освітньою програмою мети освітньої програми та програмних результатів навчання

ЗВО характеризується високим рівнем матеріально-технічного забезпечення. Освітній процес підтримується розвиненою інфраструктурою, що включає навчальні корпуси, бібліотеку, аудиторний і лабораторний фонд, спортивний комплекс та студентське містечко, які сприяють досягненню цілей ОНП та програмних результатів навчання. ЗВО має достатню кількість навчальних аудиторій, зокрема спеціалізовані кабінети й лабораторії, оснащені сучасним обладнанням, що забезпечує можливість практичної реалізації ОНП «Історія та археологія». Під час ознайомлення ЕГ було представлено навчальні приміщення, серед яких 18 аудиторій обладнані мультимедійними засобами для організації змішаного навчання. ЗВО гарантує безперешкодний доступ користувачів до мережі Інтернет та власних електронних ресурсів. На території навчальних корпусів і гуртожитків функціонує вільний доступ до Wi-Fi, що створює належні умови для дистанційного навчання. В освітньому процесі використовується ліцензійне ПЗ Office 365, а також платформи Moodle і «Цифровий кампус», які формують єдине навчально-інформаційне середовище та забезпечують можливість навчання у віддаленому форматі. На цих ресурсах здобувачі мають доступ до навчально-методичних матеріалів за ОК (РП, силабуси, лекції, завдання для самоконтролю, презентації, тести та контрольні заходи). Комунікація між здобувачами та викладачами здійснюється через корпоративну електронну пошту та менеджери, що додатково підтримує ефективність освітнього процесу. Бібліотекою забезпечується доступ до електронного репозитарію наукових публікацій, а також до наукометричних баз даних (із безплатним доступом через корпоративну мережу). До послуг користувачів –

електронна читальна зала, електронний каталог, віртуальна довідка, сервіс «книга поштою» та міжбібліотечна співпраця, що сприяють навчальній і науково-дослідній діяльності. У межах реалізації ОНП здійснюється регулярне оновлення фонду літератури та передплата періодичних видань, про що ЕГ повідомив представник бібліотеки. У ЗВО функціонують ідальня та медичний кабінет. Під час зустрічей ЕГ із фокус-групами було підтверджено, що матеріально-технічна база університету відповідає освітнім і науковим потребам. Інформація щодо фінансових ресурсів ЗВО є відкритою та розміщена на офіційному вебсайті <https://kubg.edu.ua/resursi/koshtorys.html>.

2. Заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства

Викладачі та здобувачі ЗВО мають вільний доступ до інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для здійснення освітньої, викладацької й науково-дослідної діяльності. Бібліотека відіграє вагомий роль у забезпеченні навчання та досліджень за ОНП «Історія та археологія». Учасники освітнього процесу користуються безплатним доступом як до традиційних бібліотечних фондів, так і до електронних ресурсів ЗВО та наукометричних баз даних (із доступом через корпоративну мережу). Бібліотека обладнана комп'ютерною технікою з доступом до мережі Інтернет, має оновлені приміщення, сучасні меблі та організована як інклюзивний простір, що забезпечує комфортні умови для всіх категорій користувачів. Також передбачені зони для відпочинку й простори для проведення наукових і освітніх заходів. Базові бібліотечні послуги надаються безкоштовно, водночас окремі додаткові сервіси можуть надаватися на платній основі відповідно до встановлених правил, що регламентовані внутрішніми документами ЗВО. У ЗВО функціонує корпоративна електронна пошта (@kubg.edu.ua), що забезпечує доступ до додаткових цифрових сервісів. В умовах воєнного стану організація освітнього процесу підтримується за допомогою платформ «Moodle», «Цифровий кампус» та Office 365. За наявності безпечних умов учасники освітнього процесу мають вільний доступ до аудиторного фонду та інших приміщень ЗВО.

3. Освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я

ЗВО забезпечує належний рівень безпеки освітнього середовища. Навчальні корпуси оснащені системами оповіщення, функціонує сторожова охорона, діє система відеоспостереження та пропускна система, що регулює доступ до приміщень. Приміщення забезпечені пожежними кранами, вогнегасниками, планами евакуації, а також передбачені укриття. В університеті розроблено та впроваджено нормативні документи, що регламентують дії учасників освітнього процесу під час повітряної тривоги (<https://surl.li/hakbnn>, <https://surl.li/uhxyon>). У ЗВО функціонує медичний кабінет, а також передбачено медичне обслуговування в басейні. Сучасні аудиторії та лабораторії створюють належні умови для досягнення освітньо-наукових результатів здобувачів. Важливу роль у підтримці ментального здоров'я відіграє соціально-психологічна служба ЗВО (<https://kubg.edu.ua/prouniversitet/vizytivka/sotsialno-psykholohichna-pidtrymka.html>). Під час зустрічей із фокус-групами ЕГ було підтверджено, що психологічну підтримку забезпечують практичні психологи, які надають індивідуальні консультації та допомогу за зверненням. Консультавання здійснюються як у офлайн-форматі (за попереднім записом), так і онлайн, також передбачена можливість анонімного звернення для учасників освітнього процесу.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою

Університет забезпечує належний рівень освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів освіти. Підготовка здобувачів здійснюється згідно з «Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка» (<https://surl.lt/nwgbcv>), «Положенням про правила призначення і виплати стипендій в Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка» (<https://surl.li/rhiuhy>) та «Положенням про стипендіальну комісію в Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка» (<https://surl.li/trxipd>). Нормативно-правове забезпечення ЗВО, а також інформація щодо ОНП є відкритою та загальнодоступною (<https://surl.li/jssopl>, <https://surl.li/qysqwq>). Інформування, організаційний супровід і консультативна підтримка здобувачів реалізуються через офіційний сайт університету та кафедри, безпосередню взаємодію з гарантом ОП і науково-педагогічними працівниками, а також під час комунікації з представниками Докторської школи, адміністрації факультету та інших структурних підрозділів. Для здобувачів створюється корпоративна електронна пошта, що забезпечує доступ до внутрішнього цифрового середовища ЗВО. Оперативне інформування щодо освітнього процесу здійснюється через платформи Moodle, Office 365 та інші електронні сервіси. Значну роль у науковій, освітній та соціальній підтримці відіграють наукові керівники, які сприяють підвищенню інформаційної обізнаності здобувачів, забезпечують їх навчально-методичними матеріалами та допомагають у встановленні співпраці з установами для проведення досліджень. Окрім стипендіального забезпечення, здобувачі мають можливість отримувати матеріальну допомогу відповідно до чинних процедур. Піклування про фізичне здоров'я здобувачів забезпечується через функціонування

спортивної зали та басейну, а також організацію різноманітних оздоровчо-спортивних заходів і активностей. Підтримку ментального здоров'я здійснює соціально-психологічна служба (<https://surli.cc/okrwxk>), також передбачена можливість онлайн-консультування з психологом.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

На ОНП «Історія та археологія» на сьогодні відсутні здобувачі з особливими освітніми потребами. Водночас у ЗВО сформовано цілісну систему інклюзивної освіти та створено належні умови для безперешкодного доступу таких осіб до здобуття вищої освіти. Університет гарантує реалізацію права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами з урахуванням їхніх індивідуальних можливостей, освітніх потреб та інтересів, а також забезпечує відповідні соціальні гарантії й підтримку. На офіційних вебресурсах університету розміщено нормативні документи та матеріали, що регламентують політику безбар'єрності та інклюзії, зокрема фізичну, інформаційну, освітню та суспільно-громадянську складові (<https://bf.in.ua/>, <https://kubg.edu.ua/resursi/bezbarierne-seredovyshe/osvitnia-bezbariernist.html>, <https://kubg.edu.ua/resursi/bezbarierne-seredovyshe/suspilna-ta-hromadianska-bezbariernist.html>, <https://kubg.edu.ua/resursi/bezbarierne-seredovyshe/fizyczna-bezbariernist.html>, <https://kubg.edu.ua/resursi/bezbarierne-seredovyshe/oholoshennia-bezbariernist.html>). У ЗВО також функціонує Ресурсний центр підтримки здобувачів освіти з інвалідністю, який забезпечує додаткові можливості для супроводу та покращення процесу навчання цієї категорії здобувачів. Матеріально-технічна інфраструктура ЗВО адаптується відповідно до принципів універсального дизайну та доступності. Навчальні корпуси обладнані елементами безбар'єрного середовища, зокрема пандусами, широкими дверними проїздами, поручнями, інформаційними вказівниками та спеціально облаштованими зонами загального користування. Для забезпечення вертикальної мобільності функціонують ліфти між поверхами, зокрема окремий ліфт для доступу до укриття. Інформаційні таблички продубльовані шрифтом Брайля, що підсилює доступність середовища для осіб з вадами зору. Додатково підхід до університету облаштований тактильною (направляючою) доріжкою для осіб з порушенням зору, що сприяє їх безпечному та самостійному пересуванню. Студентські гуртожитки також адаптовані для маломобільних груп населення, а здобувачів з особливими потребами, за можливості, розміщують на перших поверхах для зручності пересування. Бібліотека університету також має інклюзивне облаштування: передбачено безбар'єрний доступ до приміщень, зони для комфортної роботи, а також умови для користування ресурсами особами з різними освітніми потребами, що додатково посилює інклюзивність освітнього середовища. Важливим елементом інклюзивної освітньої системи є цифрове середовище університету: платформи «Moodle», «Цифровий кампус» та Office 365 забезпечують рівний доступ до навчальних матеріалів, включно з лекціями, методичними ресурсами, тестами та завданнями незалежно від фізичних можливостей здобувачів. Додатково електронні ресурси бібліотеки сприяють вільному доступу до навчальної та наукової інформації, що підсилює інклюзивність освітнього процесу в ЗВО.

6. Наявні унормовані антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У ЗВО сформовано розгалужену систему нормативного забезпечення, яка регулює питання запобігання та врегулювання конфліктних ситуацій, пов'язаних із дискримінацією, сексуальними домаганнями, булінгом, мобінгом і корупційними проявами. Ключовим документом у цій сфері є «Положення про засади запобігання і протидії дискримінації, сексуальним домаганням, булінгу, мобінгу та іншим проявам неетичної поведінки в Університеті Грінченка» (<https://surli.li/lcphed>), яким визначено обов'язки учасників освітнього процесу, процедури подання повідомлень про можливі порушення та порядок їх розгляду. Додатково на офіційному вебсайті університету у відкритому доступі представлено інформацію щодо заходів із запобігання, виявлення та протидії корупції (<https://kubg.edu.ua/prouniversitet/vizytivka/antukoruptsiini-zakhody.html>). Здобувачі освіти мають можливість повідомляти про корупційні правопорушення через різні канали: Єдиний портал повідомлень викривачів, електронну пошту уповноваженого з антикорупційної діяльності (antycoruptia@kubg.edu.ua), поштовий зв'язок або під час особистого прийому у ректора, проректорів, керівників структурних підрозділів чи уповноваженого з антикорупційної діяльності (<https://surli.li/sgakta>). У випадках дискримінації, сексуальних домагань, булінгу або інших форм неетичної поведінки передбачено звернення до Комісії з етики або безпосередньо до ректора університету (<https://surli.lu/ruhejif>). Окрім цього, у «Положенні про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в Університеті» (<https://surli.li/qetysc>) визначено механізми врегулювання можливих конфліктів між аспірантом і науковим керівником. Варто також зазначити, що під час зустрічей експертної групи зі здобувачами було підтверджено відсутність випадків скарг або конфліктних ситуацій, пов'язаних із дискримінацією, сексуальними домаганнями, корупцією чи взаємодією між здобувачами та науково-педагогічними працівниками в межах реалізації ОНП «Історія та археологія».

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Матеріально-технічна база ЗВО повністю забезпечує досягнення цілей та програмних результатів ОНП «Історія та археологія». Сильною стороною є розвинене цифрове освітнє середовище на базі «Цифрового кампусу», який виступає ключовою платформою організації освітнього процесу, забезпечує системний доступ до навчально-методичних матеріалів і ефективну комунікацію між усіма учасниками освітнього процесу. Позитивною практикою є також високий рівень інклюзивності ЗВО, що проявляється у впровадженні принципів безбарерності та адаптації освітнього середовища для осіб з особливими освітніми потребами. Бібліотечні ресурси, включно з електронними фондами та наукометричними базами, забезпечують повноцінну підтримку навчальної та наукової діяльності здобувачів. Загалом експертною групою відзначено високий рівень матеріально-технічного забезпечення, сучасну цифрову інфраструктуру та інклюзивне освітнє середовище, що в комплексі підтверджує високий рівень відповідності ОНП вимогам Критерію 7.

Недоліки

У робочих програмах окремих ОК у розділі основної літератури наявні застарілі джерела (10–20-річної давності), а також не дотримано вимог «Методичних рекомендацій з розроблення робочих програм навчальних дисциплін» щодо кількості основних джерел (до 5) і чіткого розмежування основної та додаткової літератури.

Рекомендації

До початку наступного навчального року привести літературне забезпечення у відповідність до п. 2.11 та 2.12 «Методичних рекомендацій з розроблення робочих програм навчальних дисциплін»: оновити основну літературу із заміною застарілих джерел на сучасні (до 5 базових видань), а у розділі «Додаткові ресурси» забезпечити актуальні електронні посилання на навчально-методичні матеріали дисципліни.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно здійснює визначені ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Забезпечення якості освіти у ЗВО здійснюється відповідно до низки нормативних документів, а також змін і доповнень до них, зокрема: «Методичні рекомендації з розроблення та оновлення освітніх програм (нова редакція)» (<https://surl.li/xunbqq>), «Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка» (<https://surl.lt/nwgbcv>), «Положення про освітні програми Київського столичного університету імені Бориса Грінченка» (<https://surl.li/xvusfb>), «Положення про докторську школу» (<https://surl.li/sdmenx>). Вище зазначеними документами передбачається періодичний перегляд ОНП, моніторинг заходів, спрямованих на їх вдосконалення, залучення зацікавлених сторін до перегляду та внесення пропозицій до поліпшення ОНП. В ЗВО діє науково-методичний центр стандартизації та якості освіти, який керується в роботі низкою документів (<https://surl.li/ahzzkp>) та здійснює моніторинг освітньої діяльності. За допомогою моніторингу та опитувань формується рейтинг викладачів серед студентів (https://rg.kubg.edu.ua/registry/teacher_students_rating). На рівні гаранта здійснюється постійний моніторинг ОНП через взаємодію з різними групами стейкхолдерів, що ініціює її оновлення. Спершу робоча група аналізує пропозиції НПП, здобувачів, випускників і роботодавців на засіданні кафедри, а далі – на вченій раді факультету з обов'язковою фіксацією результатів у протоколах. Наступним кроком є підготовка проекту оновленої редакції ОНП і навчального плану та їх оприлюднення на сайті університету для громадського обговорення. За підсумками отриманих відгуків робоча група вносить необхідні зміни, які повторно розглядаються на засіданні випускової кафедри з протоколюванням. Після цього матеріали проходять погодження у НМЦ стандартизації та якості освіти, а для освітніх програм підготовки доктора філософії – також із завідувачем аспірантури та докторантури за обґрунтованим поданням робочої групи, та виносяться на затвердження на рівні кафедри, факультету і університету. Фінальним етапом є публікація оновленої ОНП і навчального плану на офіційному вебсайті університету. Перегляд ОНП «Історія та археологія» відбувався у 2022 та 2025 роках <https://kubg.edu.ua/informatsiya/aspirantam-i-doktorantam/aspirantura/spetsialnosti.html#2024-2025-3>. Під час зустрічей ЕГ із фокус-групами встановлено залучення різних груп стейкхолдерів до процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми з дотриманням вимог керівних документів, затверджених у Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через відповідні органи самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Пропозиції здобувачів вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Здобувачам освіти за ОНП «Історія та археологія» надається можливість брати участь у вдосконаленні ОНП та вносити пропозиції щодо її змістового наповнення. Реалізація цього права відбувається під час освітнього процесу через безпосередню комунікацію з НПП, гарантом програми та адміністрацією факультету суспільно-політичних наук, а також за результатами опитувань і анкетувань. Відповідно до «Положення про студентське самоврядування Київського столичного університету імені Бориса Грінченка» (<https://surli.cc/atolga>), здобувачі залучаються до процесів розроблення та перегляду ОНП у складі робочих груп, а їхні пропозиції розглядаються на засіданнях кафедри. Здобувачі є членами Вчених рад факультету та університету й беруть участь в обговоренні та затвердженні всіх редакцій ОНП. Участь здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня у процедурах внутрішнього забезпечення якості освіти реалізується через діяльність Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених, яке діє згідно «Положення про наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених Київського столичного університету імені Бориса Грінченка» (<https://surli.li/zgjuvd>). Аналіз матеріалів відомості самооцінювання ОНП підтверджує, що пропозиції здобувачів враховуються під час періодичного перегляду та вдосконалення ОНП «Історія та археологія». Зокрема, під час оновлення ОНП у 2025 році за пропозицією здобувача М.М. Мішина (аспіранта ОНП «Історія та археологія», члена групи розробників) було вдосконалено та змістовно розширено освітній компонент «Методологія опрацювання археологічних та історичних джерел», що знайшло відображення у його оновленні та перейменуванні на «Методологія історичного дослідження». Таким чином, здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду ОНП «Історія та археологія» та процедур внутрішнього забезпечення якості освіти, а їхні пропозиції враховуються під час удосконалення змісту освітньої програми.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

ЕГ встановила, що роботодавці безпосередньо та через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду ОНП «Історія та археологія» та процедур забезпечення її якості як партнери. Нормативною основою такої взаємодії є Положення про Ради роботодавців Університету, затверджене у 2020 р. та оновлене у 2024 р. (<https://surli.li/xarlyb>). На факультеті функціонує Рада роботодавців, до складу якої входять представники спеціальності «Історія та археологія», що щорічно оновлюється (<https://fshn.kubg.edu.ua/informatsiya/rada-robotodavtsiv.html>). Її члени беруть участь у розширених засіданнях випускових кафедр, де здійснюється обговорення, рецензування та вдосконалення ОНП. Зокрема, О. Є. Лисенко як член Ради роботодавців системно долучається до процесів оновлення ОНП (<https://surli.li/gpxtfq>). Залучення роботодавців також реалізується через надання експертних рецензій і відгуків під час перегляду освітньої програми, що забезпечує врахування сучасних професійних вимог і актуальних потреб галузі. До цього процесу долучаються представники провідних наукових установ, зокрема Інституту історії України НАНУ та Інституту української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАНУ, що забезпечує зовнішню фахову експертизу змісту програми. Важливою складовою взаємодії є участь роботодавців у реалізації освітнього процесу через проведення гостьових лекцій (<https://fshn.kubg.edu.ua/mizhnarodna-diiialnist/hostovi-lektsii.html>), науково-практичних заходів та інших форм академічної співпраці зі здобувачами, що сприяє узгодженню змісту ОНП з сучасними професійними вимогами. Окремим напрямом є залучення аспірантів до заходів на базі установ-роботодавців, зокрема Інституту історії України НАНУ (<https://surli.li/lfgjy>). Крім того, у процесі оновлення ОНП враховуються інтереси Київського столичного університету імені Бориса Грінченка як потенційного роботодавця випускників, що забезпечує узгодження програми зі стратегічними потребами університету та ринку праці. У результаті такої системної взаємодії пропозиції роботодавців уже були враховані під час оновлень ОНП, зокрема у редакції 2022 р. (впровадження ОК «Педагогіка і психологія вищої школи») (<https://surli.li/wncjpm>) та у редакції 2025 р. (введення модуля «Історіографія українського модерну та постмодерну») (<https://surli.li/pqwabl>). Водночас ЕГ звертає увагу, що, попри наявні різноманітні форми співпраці, роботодавці наразі не охоплені процедурою офіційного анкетування щодо оцінювання якості ОНП. Це актуалізує необхідність подальшого вдосконалення комунікаційних механізмів та розширення залучення стейкхолдерів до внутрішньоуніверситетських процедур моніторингу й перегляду ОНП.

4. Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми (крім випадку проходження акредитації вперше)

ЕГ встановила, що у ЗВО функціонує система моніторингу кар'єрного розвитку випускників та підтримується постійна комунікація з ними. Координацію відповідних заходів здійснює НМЦ стандартизації та якості освіти (<https://surli.lu/qskehn>), який організовує діяльність, спрямовану на сприяння працевлаштуванню випускників. На офіційному сайті ЗВО у розділі «Випускникам» (<https://surli.li/tyvjye>) розміщено анкету випускника (<https://surli.lu/ozvfor>), яка використовується для збору та моніторингу інформації щодо їхнього працевлаштування. В цьому ж розділі містяться вкладки «Анкета для сприяння працевлаштуванню за фахом» та «Вакансії для студентів і випускників». Додатково збір інформації про кар'єрний шлях випускників здійснюється кафедрою шляхом періодичних опитувань, а також через постійні канали комунікації, зокрема групи у месенджерах та соціальних мережах. Відстеження професійного розвитку здобувачів і випускників упродовж навчання та після його

завершення забезпечується гарантом ОНП і науковими керівниками. Частина випускників ОНП працевлаштована в ЗВО, що підтверджує їхню професійну загребуваність, зокрема Б. Безпалько (кафедра всесвітньої історії) та Ю. Голубнича-Шленчак (музей Б. Д. Грінченка). Також на вебсторінках кафедр сформовано інформаційну базу випускників ОНП (<https://surl.li/pzxwkn>; <https://surl.li/bineza>), яка використовується для відстеження їхнього працевлаштування, підтримання зв'язків та популяризації результатів їхньої наукової діяльності; ресурс систематично оновлюється.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійснений через опитування заінтересованих сторін

Система внутрішнього забезпечення якості освіти у ЗВО функціонує відповідно до нормативних документів університету, зокрема «Положення про науково-методичний центр стандартизації та якості освіти» (<https://surl.lt/tibtck>), «Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка» (<https://surl.lt/nwgbcv>), «Положення про освітні програми Київського столичного університету імені Бориса Грінченка» (<https://surl.li/xvusfb>), «Положення про докторську школу» (<https://surl.li/sdmenx>) та згідно «Методичних рекомендації з розроблення та оновлення освітніх програм (нова редакція)» (<https://surl.li/xunbqq>). Зазначені документи визначають механізми моніторингу, аналізу та періодичного перегляду освітніх програм, зокрема й ОНП «Історія та археологія». Університетом організовано систему збору та аналізу зворотного зв'язку від учасників освітнього процесу. Зокрема, науково-методичним центром стандартизації та якості освіти проводяться загальноуніверситетські опитування здобувачів вищої освіти та НПП. Узагальнені результати опитувань аналізуються та обговорюються на засіданнях ректорату та вчених радах факультетів після чого ухвалюються рішення щодо реалізації відповідних коригувальних і запобіжних заходів. Науково-методичний центр акредитації та ліцензування здійснює моніторинг виконанням НПП ліцензійних умов провадження освітньої діяльності; Науково-дослідна лабораторія цифровізації освіти відслідковує наповненості ЕНК тощо. Докторська школа, також, залучається до процесу моніторингу освітньо-наукових програм і освітнього процесу підготовки докторів філософії. Вона бере участь у розробленні нормативних документів університету, що регулюють підготовку здобувачів третього рівня вищої освіти, а також здійснює супровід і моніторинг реалізації ОНП (<https://surl.li/zmshtu>). Окрім цього, забезпечує контроль за своєчасним внесенням змін до освітніх програм у разі оновлення нормативної бази. Важливим елементом її діяльності є щорічне опитування аспірантів, результати якого узагальнюються та враховуються у звіті проректора з наукової роботи та міжнародної діяльності, що дозволяє використовувати отриману інформацію для вдосконалення освітнього процесу. До моніторингових процедур за ОНП «Історія та археологія» залучаються різні групи заінтересованих сторін, зокрема здобувачі вищої освіти, представники Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених та зовнішні стейкхолдери. Таким чином, ЕГ дійшла висновку, що система внутрішнього забезпечення якості освіти у ЗВО функціонує на постійній основі, а результати моніторингу системно аналізуються, обговорюються та враховуються під час удосконалення ОНП «Історія та археологія».

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та рекомендації, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

ЕГ встановила, що звіти експертних груп та висновки галузевих експертних рад Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти системно розглядаються та обговорюються на засіданнях кафедр, Вченої ради факультету та Ректорату, що забезпечує їх інтеграцію у внутрішні процедури вдосконалення освітніх програм. В університеті також запроваджено практику регулярного проведення заходів, спрямованих на аналіз результатів акредитацій та підвищення якості освітнього процесу. Зокрема, у 2021 р. організовано координаційну нараду гарантів освітніх програм щодо підсумків акредитацій (<https://surl.li/wyeuto>), у 2023 р. проведено вебінар для гарантів щодо підходів до забезпечення якості вищої освіти (<https://surl.li/wglndp>). У 2025 р. реалізовано низку навчально-методичних заходів, присвячених оновленню підходів до акредитації та вдосконаленню освітніх програм (<https://surl.lu/nfxxog>; <https://surl.li/cc/skthon>; <https://surl.li/jguesr>), що свідчить про системний характер роботи у цьому напрямі. У відомості СО зазначено, що рекомендації попередньої акредитації були враховані під час подальшого оновлення програми у редакціях 2022 та 2025 років. Зокрема, посилено взаємодію з випускниками через Раду випускників факультету, розширено участь здобувачів і випускників у робочих групах з оновлення ОНП, а також забезпечено відкритість процедур обговорення шляхом розміщення проектів ОНП і пропозицій стейкхолдерів на офіційних ресурсах факультету (<https://surl.li/tmpgym>) та Докторської школи (<https://surl.li/fhdnnb>). Крім того, посилено систему комунікації з випускниками через відповідні розділи на сайтах кафедр (<https://surl.li/pzxwkn>; <https://surl.li/bineza>), розширено перелік іноземних мов для вивчення, удосконалено механізми реагування на виявлені недоліки із залученням випускників кафедр, Докторської школи та Ради роботодавців. Також запроваджено можливість вибору дисциплін із університетського каталогу та розширено тематичну спрямованість дисертаційних досліджень аспірантів. Додатково систематизовано щорічне опитування здобувачів третього рівня вищої освіти щодо оцінювання якості освітньо-наукової підготовки, а на вебсторінці факультету створено рубрику «Підготовка докторів філософії» для підвищення інформованості здобувачів про нормативне та освітнє забезпечення (<https://surl.li/hnemrt>). Таким чином, результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти та рекомендації акредитаційних експертиз системно враховуються під час удосконалення ОНП, що проявляється у розвитку внутрішніх процедур якості, розширенні залучення стейкхолдерів та підвищенні прозорості освітнього процесу.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

В академічному середовищі ЗВО функціонує цілісна система формування культури якості освіти, яка є складовою стратегічного розвитку університету та спрямована на постійне вдосконалення освітнього процесу і освітніх програм. Її концептуальні засади визначені у Стратегії розвитку університету на 2023–2027 роки (<https://surl.lu/iwfgqh>), де якість освіти розглядається як один із ключових пріоритетів, що реалізується через інноваційність, партнерство та залучення стейкхолдерів. Нормативно-ціннісна основа цієї системи закріплена у Кодексі корпоративної культури Київського столичного університету імені Бориса Грінченка (<https://surl.lt/uhszsu>), який визначає принципи відкритості, академічної доброчесності, взаємної відповідальності та прозорості управління, формуючи спільне середовище відповідальності за якість освіти. Організаційно система внутрішнього забезпечення якості освіти реалізується через взаємодію структурних підрозділів університету. Провідну роль у методичному та аналітичному супроводі відіграють науково-методичний центр стандартизації та якості освіти (<https://surl.li/phpekx>), Докторська школа (<https://surl.lu/krvgydy>), а також кафедри, факультети та гаранті ОНП, які забезпечують моніторинг, узагальнення результатів опитувань і координацію заходів із удосконалення освітніх програм. ЕГ встановила, що у ЗВО сформована практика залучення різних груп учасників освітнього процесу до процедур забезпечення якості освіти, що проявляється у спільному обговоренні, моніторингу та прийнятті рішень щодо розвитку ОНП. Важливим елементом розвитку культури якості є наукова комунікація та активна участь здобувачів у конференційній діяльності. У ЗВО системно проводяться конференції, семінари, круглі столи, зокрема Фестиваль науки та всеукраїнські науково-практичні конференції, які забезпечують платформу для презентації результатів досліджень, обміну досвідом та розвитку дослідницьких ініціатив аспірантів (<https://surl.li/fxbkxx>). Це сприяє інтеграції освітнього процесу з науковою діяльністю та посиленню практико-орієнтованої складової підготовки здобувачів. Важливим складником формування культури якості освіти є розвиток академічної доброчесності. У ЗВО функціонує Школа академічної доброчесності, діяльність якої спрямована на популяризацію принципів академічної етики, відкритої науки та відповідального наукового письма (<https://surl.li/jrguco>). У межах її роботи проводяться тренінги, консультації та просвітницькі заходи для здобувачів і науково-педагогічних працівників щодо правил академічного письма, цитування та запобігання плагіату. Таким чином, у ЗВО сформовано цілісну систему формування культури якості освіти, що поєднує стратегічні орієнтири, нормативне забезпечення, діяльність структурних підрозділів, розвиток академічної доброчесності та активну наукову комунікацію через конференції, що в комплексі забезпечує сталий розвиток освітніх програм.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

У ЗВО функціонує цілісна та регламентована система внутрішнього забезпечення якості освіти, що забезпечує системний моніторинг, періодичний перегляд і своєчасне оновлення ОНП із урахуванням результатів опитувань та зворотного зв'язку. Відзначається ефективна координація діяльності структурних підрозділів (НМЦ стандартизації та якості освіти, Докторської школи, кафедр), що забезпечує аналітичний супровід та контроль якості освітнього процесу. Позитивною практикою є системне врахування результатів зовнішнього забезпечення якості та їх інтеграція в оновлення ОНП, а також розвинена практика наукової комунікації (конференції, Фестиваль науки), що сприяє поєднанню освітньої та дослідницької складових. Важливим елементом є інституційна підтримка академічної доброчесності через діяльність Школи академічної доброчесності.

Недоліки

ЕГ встановила, що, попри наявність розроблених на рівні університету інструментів анкетування, на рівні випускової кафедри відсутня практика їх системного використання для залучення роботодавців до оцінювання якості ОНП.

Рекомендації

ЕГ рекомендує до кінця 2026 року забезпечити на рівні випускової кафедри системне використання університетських інструментів анкетування для регулярного залучення роботодавців до оцінювання якості ОНП. Результати анкетування узагальнювати, обговорювати на засіданнях кафедри та використовувати під час щорічного моніторингу й перегляду ОНП з обов'язковою фіксацією прийнятих рішень у протоколах.

Рівень відповідності Критерію 8.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У ЗВО визначені чіткі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу. Організація та функціонування освітнього процесу регламентуються низкою нормативних документів, зокрема: «Положенням про організацію освітнього процесу в Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка» (<https://surl.li/oxznpx>), «Статутом Київського столичного університету імені Бориса Грінченка» (<https://surl.li/ketgal>), «Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка» (<https://surl.li/sloeqz>), «Правилами внутрішнього розпорядку» (<https://surl.li/iohaou>), «Кодексом корпоративної культури» (<https://surl.li/ijlfpw>), «Положенням про ректорат» (<https://surl.li/xarwum>), «Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Київського столичного університету імені Бориса Грінченка» (<https://surl.li/cizgkj>), «Положенням про академічну доброчесність наук.-пед., наук., пед. працівників та здобувачів освіти КСУ ім. Б. Грінченка» (<https://surl.li/bhgndc>), «Положенням про Факультет суспільно-гуманітарних наук» (<https://surl.li/jwdxkm>) та іншими документами. Задля забезпечення прозорості та доступності інформації для всіх учасників освітнього процесу, всі зазначені документи розміщені на офіційному веб-сайті університету (<https://surl.li/aaejyh>). На сайті університету є рубрика «Інформація», де міститься вкладка «Аспірантам та докторантам», яка допомагає здобувачам адаптуватися до навчального процесу, має змістовне наповнення щодо реалізації прав та можливостей здобувачів під час навчання в університеті (<https://kubg.edu.ua/informatsiya.html>, <https://surl.li/lppgck>). Під час спілкування з гарантом ОНП, НПП, здобувачами та представниками студентського самоврядування ЕГ встановила, що учасники освітнього процесу обізнані зі своїми правами та обов'язками, а відповідні правила і процедури є чіткими та зрозумілими.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

На офіційному сайті ЗВО за посиланнями (<https://surl.li/iyoevb>, <https://surl.li/rpbylu>) оприлюднюються проєкти ОНП «Історія та археологія» з метою отримання зауважень і пропозицій від заінтересованих сторін. ЕГ встановила, що практика публічного обговорення проєктів ОНП є сталою та реалізується відповідно до внутрішніх процедур університету. Перегляд ОНП здійснювався у 2022 та 2025 роках, що підтверджує її періодичне оновлення з урахуванням пропозицій стейкхолдерів. За посиланням <https://surl.li/rpbylu> розміщено контактні дані гаранта ОНП, через які здійснюється збір пропозицій і зауважень, зокрема зазначено, що відгуки можна надсилати гаранту програми Андрєєву Віталію Миколайовичу (v.andrieiev@kubg.edu.ua). Така практика забезпечує відкритість, прозорість процедур перегляду ОНП та можливість участі заінтересованих сторін у її вдосконаленні.

3. Заклад вищої освіти забезпечує на своєму вебсайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до законодавства. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

На інтернет-сторінці Докторської школи у вільному доступі оприлюднено ОНП «Історія та археологія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за 2016, 2022 та 2025 роки (<https://surl.li/rpdhvm>), що дає можливість відстежити динаміку її розвитку та вдосконалення. Також тут розміщені навчальні плани за відповідні роки та рецензії від зацікавлених сторін. На сторінці факультету суспільно-гуманітарних наук у вкладці «Інформація» міститься підрозділ «Обговорення освітніх програм» (<https://surl.li/hzokbe>), тут можна побачити Проєкт ОНП за 2025 рік, також можна відслідкувати пропозиції змін до ОНП «Історія та археологія» за 2022 та 2025 роки (<https://surl.li/nyeofn>). На вебсторінці кафедри історії України розміщено вкладку «Підготовка докторів філософії» (<https://surl.li/egcwqg>). Сторінка містить закладки: «Освітньо-наукова програма», «Обговорення ОНП», «Освітній процес», «Теми наукових досліджень», «Портфоліо аспірантів на WIKI порталі», «Результати опитувань здобувачів», «Випускники ОНП», «Аспірантура університету». Проте, ЕГ зазначає, що не всі відповідні закладки наповнені оновленою інформацією, так у закладці «Освітньо-наукова програма» не міститься ОНП за 2025 рік, закладка «Обговорення ОНП» містить зміни тільки за 2020 рік.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

У ЗВО забезпечено належний рівень прозорості та публічності освітньої діяльності. Інформація, розміщена на офіційному вебсайті університету, дає змогу абітурієнтам отримати необхідні відомості для прийняття поінформованого рішення щодо вступу на ОНП. Учасники освітнього процесу мають доступ до інформації про свої права та обов'язки. Інформація щодо ОНП у відкритому доступі оприлюднена на вебсторінці Докторської школи та факультету суспільно-гуманітарних наук, що забезпечує її доступність для заінтересованих сторін. Передбачено практику публічного обговорення проєктів ОНП із можливістю подання пропозицій через гаранта програми. Перегляд ОНП здійснювався у 2022 та 2025 роках, що свідчить про її періодичне оновлення з урахуванням пропозицій стейкхолдерів.

Недоліки

1. ЕГ встановила, що у вкладці «Нормативні документи» (<https://surl.li/cdcnaa>) за посиланням (<https://surl.li/utmdme>) має бути розміщений документ «Положення про Факультет суспільно-гуманітарних наук», проте зміст документа не відповідає зазначеному факультету, що свідчить про некоректність розміщеної інформації та потребує її актуалізації. 2. ЕГ встановила, що інформаційне наповнення вкладок на інтернет сторінці кафедри історії України, що стосуються ОНП «Історія та археологія», є неповним, що ускладнює цілісне відстеження змін освітньої програми.

Рекомендації

1. ЕГ рекомендує протягом місяця забезпечити розміщення на офіційному вебсайті університету актуального та релевантного нормативного документа «Положення про Факультет суспільно-гуманітарних наук», що відповідає діяльності відповідного факультету. 2. До початку 2026/2027 навчального року забезпечити регулярне оновлення всіх вкладок, пов'язаних з ОНП «Історія та археологія», на сайті кафедри історії України з метою забезпечення повноти, актуальності та синхронності оприлюдненої інформації.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галуззями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності

Підготовка аспірантів у межах ОНП до дослідницької діяльності забезпечується відповідними обов'язковими ОК, які дають змогу оволодіти загальнонауковими (філософськими) компетентностями «Філософія і методологія наукової діяльності» (4 кредити ЄКТС); здобуття мовних компетентностей «Наукова комунікація іноземною мовою» (8 кредитів ЄКТС) (у ОНП 2025 р. «Наукова комунікація» з введенням компоненту «Наукова комунікація українською мовою»), метою якого є формування у здобувачів загальних комунікативних компетентностей як комплексу навичок володіння і вживання наукової мови в дослідницькому дискурсі; набуття універсальних навичок дослідника, що відповідає інтересам здобувачів у сфері організації та проведення наукового дослідження, професійної підготовки до дослідницької діяльності у ЗВО «Стратегії наукових досліджень» (6 кредитів ЄКТС) та «Методологія опрацювання археологічних та історичних джерел» (6 кредитів ЄКТС). На ознайомлення здобувачів з методологією педагогічної діяльності, формування навичок викладацької роботи в ЗВО спрямована «Педагогіка і психологія вищої школи» (4 кредити ЄКТС). Практичні навички наукової та науково-педагогічної діяльності здобувачі отримують в ході практик (науково-викладацької та дослідницької) (12 кредитів ЄКТС). Якісному вирішенню аспірантами науково-дослідних завдань, відповідно до обраних напрямів наукового пошуку, поглибленню предметного поля дослідження покликани запропоновані ВК. Як було з'ясовано ЕГ під час онлайн зустрічей з науковими керівниками інтереси здобувачів ОНП при обранні тем дисертаційних досліджень враховуються у повній мірі. Вони обираються в межах дослідження історії і археології. Варіативна складова ОНП відображає основні наукові напрями дисертаційних робіт аспірантів, що підтверджено результатами онлайн-зустрічі зі здобувачами освіти.

2. Наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників

Наукова діяльність аспірантів відповідає напряму досліджень наукових керівників. Це демонструє таблиця «Теми дисертацій аспірантів і наукове середовище (2022 - 2025 рр.)», яка знаходиться у вільному доступі на сайті ЗВО (https://fshn.kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/kaf_iu/nauk_robota/Doctor_Philosofii/o32_%D0%929_NS.pdf). Так дослідження аспірантки М.Гайсенюк (2022 р. вступу) «Подільське воєводство 1764-1793 рр. в орбіті політичного угруповання Чарторийських» та Д.Коломійця (2023) «Структура землеволодіння Київського воєводства другої половини XVIII ст. (за Матеріалами інвентарно- фіскальних джерел)» близькі до тематики наукових інтересів та публікацій наукового керівника д.і.н., проф. В.Михайловського, які зосереджені на проблематиці історії України ранньомодерного періоду; дослідження І.Калініна (2022) «Повсякдення гімназистів Києва 1871 – 1917 рр.» відповідає науковим інтересам та публікаціям наукового керівника д.і.н., проф. О.Драч, тематикою яких є розвиток освітньої сфери в Україні напр. XIX – поч. XX ст.; дослідження А.Чумаковської (2023) «Громадсько-політична і редакційно-публіцистична діяльність Романа Рахманного (1937-2002 рр.)» близьке до досліджень в царині біографістики наукового керівника д.і.н., проф. І.Срібняка; Я.Чабан (2022) «Повсякденне життя робітників Південної України на матеріалах м. Єлисаветграда (1876-1914 рр.)» відповідає науковим інтересам та публікаціям за 2023-2024 рр. д.і.н., проф. Г.Надтоки; Р.Кучма «Нобілітет і політика Римської республіки у регіоні Понту Евксинського (VI ст. до Р. Х. - I ст. після Р. Х.)» одна публікація наук. керівника д.і.н., ст.н.спвр. М.Відейка, зазначена у таблиці, близька до тематики аспіранта; Дослідження Б.Чорного «Еволюція міського простору Криму у тревелогах іноземних мандрівників кінця XVIII – першої половини XIX» цілком відповідає тематиці публікацій наук. Кер. Д.і.н., проф. А.Гедь; досл. Д.Хохлова «Повсякденне життя кримських татар у XV–XVIII ст.» близьке до наукових інтересів та публікацій д.і.н., проф. В.Щербака (історія України XV – XVII ст., формування українського козацтва, його стосунки з кримськими татарами тощо). Водночас, про що йшлося і під час зустрічі з фокус-групою наукових керівників, окремі теми робіт, які були визначені, насамперед, з урахуванням наукових інтересів здобувачів тематично віддалені (хоча й відповідають галузі та спеціальності) від публікацій наукового керівника. Зокрема, така ситуація склалася з темою здобувачки Л.Касян, яка наразі перебуває в академічній відпустці.

3. Заклад вищої освіти здатний сформувати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі

Як зазначено у Відомостях СО, ЗВО має досвід формування разових спеціалізованих вчених рад. Зокрема за період 2020-2025 рр. було сформовано 3 разових ради: у 2021 р. відбувся захист асп. Ю.Голубничої-Шленчак «Видавнича діяльність інтернованої Армії УНР у таборах Польщі (1921-1924 рр.)», наук. керівник - д.і.н., проф. І. Срібняк; В. Рудницької «Рокитнівський скляний завод у контексті еволюції соціальної структури міста (1896-1945 рр.)», наук.керівник - В.Щербак. У 2024 р. - Б.Безпалька «Пропаганда у школах середньої загальної та професійної освіти Київської області (1932-1939 рр.)», наук. керівник - д.і.н., проф. О. Салата (<https://kubg.edu.ua/informatsiya/aspirantam-i-doktorantam/spetsializovani-vcheni-rady-dlia-razovykh-zakhystiv-phd.html#%D0%B4%D1%84-26-133-008>). У поточному році планується формування разових спец. рад для захисту дисертаційних досліджень М.Гайсенюк та Я.Чабана (представли завершені дисерт. досл.). У таблиці «Теми дисертацій аспірантів і наукове середовище (2022 - 2025 рр.)» (https://fshn.kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/kaf_iu/nauk_robota/Doctor_Philosofii/o32_%D0%929_NS.pdf) подано потенційні варіанти призначення голів спец. рад та рецензентів від ЗВО. Загалом, ЕГ визначила, що ЗВО володіє достатнім кадровим потенціалом для формування разових спеціалізованих вчених рад для захисту дисертацій на ступінь доктора філософії. Дана процедура унормована в Положенні про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та наукового ступеня доктора наук у КСУБГ (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty_grinchenko_university/rozdil_8/Polozhennia_pidhotovka_phd.pdf) п. 3.10. та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії (<https://kubg.edu.ua/informatsiya/aspirantam-i-doktorantam/normativna-baza.html>). Під час зустрічей зі здобувачами, НПП, науковими керівниками, адміністративним персоналом було з'ясовано, що здобувачі та їх керівники ознайомлені з процедурою захисту кваліфікаційних робіт доктора філософії, вимогами до складу разової спеціалізованої вченої ради, що дані питання знаходяться під контролем кафедр та деканату історичного факультету.

4. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, концертів, спектаклів, майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо)

Участь здобувачів освіти в міжнародній академічній мобільності регламентується Положенням про порядок реалізації прав на академічну мобільність учасників освітнього процесу Університету (<https://surl.li/lilaun>). Аспіранти реалізують своє право на міжнародну академічну мобільність, беручи участь у програмах міжнародної академічної мобільності. Формами академічної мобільності для здобувачів освітньо-наукового ступеня доктор філософії є: участь у стипендіальних програмах для молодих вчених, участь у грантових програмах, навчання за програмами академічної мобільності. Аспіранти презентують результати своїх наукових напрацювань на зарубіжних

конференціях, зокрема. М. Гайсенюк (<https://surl.li/zxlnyx>), Б. Безпалько (<https://tinyurl.com/bnhj6yu7>), Ю. Голубнича-Шленчак (<https://tinyurl.com/9pja699a>), Л. Касян (<https://tinyurl.com/f95f7hwf>), Д. Коломієць (<https://tinyurl.com/27fuvhbh>), Р. Кучма (<https://tinyurl.com/2azf6thf>). ЗВО надає можливість аспірантам брати участь у Міжнародних конференціях, представляти результати своїх наукових напрацювань в Міжнародному онлайн журналі «Грінченко-Сетон», безкоштовно користуватися міжнародними базами даних Scopus і Web of Science. Під час зустрічі аспіранти підкреслювали, що в межах вивчення модуля «Інтернаціоналізація науки» вони отримали навички підготовки заявок на отримання грантів. Інформація про проекти та можливості участі в них поширюється через вебсторінку Науково-дослідної лабораторії інтернаціоналізації вищої освіти (<https://ivo.kubg.edu.ua/>). Здобувачі активно публікуються в періодичних виданнях, які входять до Переліку фахових видань України. Всі публікації вносяться до Інституційного репозиторію. Частина здобувачів має власні профілі у спеціалізованих ресурсах для науковців – ORCID, ResearcherID, academia.edu, що сприяє видимості їхніх публікацій.

5. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо

Наукові керівники здобувачів провадять наукові дослідження в межах фундаментальних тем наукових досліджень, що реалізуються кафедрами факультету суспільно-гуманітарних наук: «Соціокультурні аспекти урбанізаційних процесів на теренах України (керівник – д.і.н, проф. А. Гедьо; <https://tinyurl.com/2s8rucs2>), «Антропологічний вимір культурно-цивілізаційного поступу народів Європи (від ранньомодерної доби до сьогодення) (керівник – д.і.н, проф. І. Срібняк; <https://tinyurl.com/mrxt8cs2>), «Початкові етапи урбанізації у давніх суспільствах за археологічними джерелами (керівник – д.і.н., проф. М. Відейко; <https://tinyurl.com/8y6vxpuz>). У ході виконання наукових тем наукові керівники аспірантів опублікували статті за результатами своїх досліджень у фахових вітчизняних та міжнародних виданнях, що індексуються в міжнародних наукометричних базах Scopus і Web of Science. Зокрема, Срібняк І., Гринь Д. Театрально-музична складова таборного повсякдення полонених українців у Вєдлярі, Німеччина, березень 1917 – травень 1918 рр. (за матеріалами часопису «Громадська Думка»). Емінак. 2025. Вип. 2(50). С. 193-210.; Надтока Г. М., Горпинченко І. В. Ватикан у його ставленні до російсько-української війни: історичне підґрунтя та сучасність. Український історичний журнал. 2025. №4. С. 5-21; V. Mikhailovski. Captured by ideology: historians' descriptions of a document from Medyka of 19 October, 1404. Christian Rus in the Making. 1. Politics and Culture. 2. Textual Production, eds. Adrian Jusupović, Aleksandr Paroń, Alexandra Vukovich. Brill, 2025. P. 383-395; Shcherbak Vitalii. (2022) Transformation of the situation of the Ukrainian peasantry at the end of the 16th – the first half of the 17th century: on the example of Kyiv voivodeship. Східноєвропейський історичний вісник. Вип. 22. С. 33-41. Всі публікації НПП що відображено в Інституційному репозиторії <http://elibrary.kubg.edu.ua/> та в е-портфоліо (<http://eportfolio.kubg.edu.ua/login/>).

6. Наявна практика участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються

Під час аналізу матеріалів, поданих ЗВО, а також у ході зустрічей із фокус-групами ЕГ встановлено, що наукові керівники аспірантів факультету суспільно-гуманітарних наук активно залучені до реалізації науково-дослідних тем та міжнародних проєктів, результати яких публікуються у вітчизняних і міжнародних виданнях, індексуються у наукометричних базах даних та презентуються на наукових заходах. Зокрема, всі наукові керівники аспірантів беруть участь у виконанні наукових тем факультету, серед яких: «Соціокультурні аспекти урбанізаційних процесів на теренах України», «Антропологічний вимір культурно-цивілізаційного поступу народів Європи (від ранньомодерної доби до сьогодення)», «Початкові етапи урбанізації у давніх суспільствах за археологічними джерелами» (<https://surl.li/vlasyh>, <https://surl.li/pkrbav>, <https://surl.li/rfbgw1>). Як зазначено у відомості СО, результати виконання зазначених тем відображені у публікаціях, які представлені в Інституційному репозиторії та електронних портфоліо НПП. Активною є також участь наукових керівників та аспірантів у міжнародних дослідницьких проєктах. Зокрема, д.і.н., проф. М.Ю. Відейко разом із здобувачкою М.М. Відейко бере участь у міжнародному проєкті «Between the Baltic and the Pontus: social development and contacts in the 6th–2nd mill. BC», що реалізується у співпраці з Університетом Крістіана-Альберта в м. Кіль (ФРН) за підтримки EURIZON Fellowship Program for Ukraine. Крім того, проф. М.Ю. Відейко є запрошеним членом-кореспондентом Німецького археологічного інституту та учасником міжнародного науково-дослідного проєкту «Scales of Transformation – Human-Environmental Interaction in Prehistoric and Archaic Societies», у межах якого підготовлено двотомне англomовне видання «From Ros to Prut» (<https://www.sidestone.com/books/from-ros-to-prut-volume-1>). Проф. Г.В. Саган та проф. А.В. Гедьо є учасниками міжнародного проєкту «Black Sea Quaint Region Code», що координується Університетом Санкт-Галлен (Швейцарія) та реалізується у співпраці з Київським столичним університетом імені Бориса Грінченка у 2025–2026 рр. Результати наукової діяльності керівників аспірантів та здобувачів систематично публікуються у фахових виданнях, що індексуються у базах Scopus та Web of Science, а також презентуються на міжнародних і всеукраїнських наукових заходах. З огляду на наведене, ЕГ відзначає наявність у ЗВО системної практики залучення наукових керівників аспірантів до виконання дослідницьких проєктів національного та міжнародного рівнів, результати яких мають належну наукову апробацію та публікаційне відображення.

7. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення здійснення наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

У ЗВО функціонує система забезпечення академічної доброчесності, яка базується на внутрішніх нормативних документах університету. Основні принципи та правила дотримання академічної доброчесності визначені у «Кодексі корпоративної культури» (<https://surl.li/ibcdm>), «Положенні про академічну доброчесність науково-педагогічних, наукових, педагогічних працівників та здобувачів освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка» (<https://surl.li/wsfjwi>), «Положенні про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та наукового ступеня доктора наук у Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка» (<https://surl.li/cc/ebbvqz>), «Положенні про організацію освітнього процесу у Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка» (<https://surl.li/byzpmu>), а також у «Стратегії розвитку Київського столичного університету імені Бориса Грінченка на 2023–2027 роки» (<https://surl.li/adzdx>). Нормативні документи, що регламентують ці питання, оприлюднені на офіційному вебсайті університету у відкритому доступі (<https://surl.li/dazrso>). При Науковому товаристві студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених функціонує Школа академічної доброчесності (<https://surl.li/xtfemy>), яка проводить наукові семінари, майстер-класи та дебати з питань дотримання принципів академічної доброчесності. Також в університеті реалізуються загальноуніверситетські плани заходів, спрямовані на популяризацію академічної доброчесності та запобігання її порушенням (<https://surl.li/ietukn>). На інституційному та факультетському рівнях функціонують постійно діючі комісії з академічної доброчесності. З метою запобігання академічному плагіату рукописи дисертацій, наукових статей і тез доповідей проходять обов'язкову перевірку на наявність текстових запозичень із використанням спеціалізованого програмного забезпечення (StrikePlagiarism, Identific). Відповідно до «Положення про академічну доброчесність...» (<https://surl.li/wsfjwi>), у разі виявлення порушень науково-педагогічні працівники можуть бути позбавлені права здійснювати наукове керівництво аспірантами та викладати дисципліни ОНП. Під час зустрічей ЕГ із фокус-групами підтверджено, що науково-педагогічні працівники та здобувачі третього рівня вищої освіти обізнані з принципами академічної доброчесності та дотримуються їх у науковій і освітній діяльності. В університеті системно здійснюється інформаційно-роз'яснювальна та превентивна робота щодо формування культури академічного письма, коректного цитування джерел і недопущення проявів академічної недоброчесності.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Зміст ОНП узгоджується з науковими інтересами здобувачів та забезпечує належну підготовку до дослідницької і викладацької діяльності у сфері «Історія та археологія». Університет створює сприятливі умови для проведення наукових досліджень та апробації їх результатів відповідно до тематики дисертацій, а також сприяє інтеграції аспірантів у міжнародний академічний простір. Позитивною є практика залучення наукових керівників до виконання дослідницьких проєктів разом зі здобувачами. Дотримання принципів академічної доброчесності є системним і поширюється як на наукових керівників, так і на аспірантів.

Недоліки

Попри наявність можливостей для участі у програмах міжнародної академічної мобільності та міжнародних наукових проєктах, рівень їх використання здобувачами є недостатнім і переважно обмежується участю у спільних ініціативах із науковими керівниками. Окремі теми дисертацій не повною мірою узгоджуються з науковими інтересами та публікаційною активністю наукових керівників.

Рекомендації

Активізувати залучення аспірантів до програм міжнародної академічної мобільності та індивідуальних міжнародних наукових проєктів. Забезпечити узгодження тематики дисертацій усіх здобувачів із науковим доробком їхніх наукових керівників.

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами експертного оцінювання експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	B

За результатами експертного оцінювання рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	ID 62981.xlsx	KLkjvwnDoGT0uoQFEAwWrpbu4tMnk5cypqRIsnI/ DRk=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели експертне оцінювання у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Газін Володимир Володимирович

Члени експертної групи

Карліна Оксана Миколаївна

Нонік Людмила Юріївна